

МЪЗГИНИЙА ЛЬ ГОРА ЙУН'ЭННА

Пешготын

Ль гора фькьра гэлэк зана, нъвиск'аре ве к'этебе хьлазийа сэдсалийа пешьнда эва сэрпхатийа нъвисийэ. Нъвиск'ар хвэха наве хвэ к'этебеда надэ. Ле те фэ'мкьрьне, кө нъвиск'ар йэк жь һэр донздәһ шагьртед^ф Иса^ф буйэ, ава готи Йун'эннайе^ф көр'е Зэбәди. Иса һынге газы ви кьр, гава эв һе мә'сигьр бу (Мэтта 4:21; Марқос 1:19; Луца 5:10). Өса жи те фэ'мкьрьне, кө Йун'энна эв шагьрт бу, бона к'ижани кө аһа нъвисар э: «Шагьрте кө Иса же һ'ыз дькьр» (Йун'энна 13:23; 19:26; 20:2; 21:7, 20, 24).

Йун'энна сэр пьрса жийина^ф һ'эта-һ'этайе дьсәкьнэ, к'ижани кө мәрвь^ф дькарэ бьстинэ. Бәле Йун'энна дьнъвисэ кө мәрэме ве нъвисаре эв э, вәки хвэндэван бавәр бькэ, кө Иса йә Хьлазкьре^ф создайи, Көр'е^ф Хвәде у пе ве бавәрийе^ф жийина һ'эта-һ'этайе бьстинэ (20:31).

«Мъзгинийа^ф ль гора Йун'энна» һьндава һәр се Мъзгинийед майинда (йа Мэтта, Марқос у Луца) тьһәрәки дьн бәрч'э'в дьбә. Ве Мъзгинийеда хвэндэван р'асти чэнд қәвьмандьна тен, йед кө мъзгиндаред^ф майин нъвисаред хвәда нәданэ к'ьфше. Мәсәлэ: дэ'вата Қанайеда, хәбәрдана Исайә т'эви Никодемо, к'өльфәта^ф самәри^ф, қәншбуна йе Бәйтһастайеда у йе жь зькмакийеда кор, өса жи сахкьрьна Лазаре мьри. Мъзгиндаред майин Мэтта, Марқос у Луца гәләки ль сәр кьред Исайә Щәлиледа^ф дьсәкьньн, ле Йун'энна ль сәр кьред Оршәлимеда^ф дьсәкьнэ. Өса жи к'этебеда чэнд шара эв готын һәнә: «Эз ым фьлан тышт йан беван тышт» у гәләк жь ван готьна жи бь нишанед (к'эрәмәтед) Исава гьредаийи нә. Мәсәлэ, Эв дәрһәқа Хвәда аһа дьбежә: «Эз ым нане жийине» (6:35), «Эз ым р'онайа дьнйайе» (8:12), «Эз ым дәре пез» (10:7), «Эз

ьм шьване қәнш» (10:11), «Эз ьм р'абун у жийин» (11:25), «Эз ьм р'е, р'асти у жийин» (14:6) у «Эз ьм к'ола тьрийейә р'аст» (15:1).

Мьзгиндаред майин хинкьрына Иса бь мөсәлә дьбежьн, ле ЙуҺ'әнна ашкәрә бона һәләқәтийа Исайә т'әви Баве^ф Хвә Хвәде дьбежә. Өса жи Иса наве Хвәдетийе бона Хвә бь к'ар тинә: «ЭЗ ЭВ ЫМ» (8:24, 28; 13:19) у «ЭЗ ҺӘМӘ» (8:58).

К'ьтеб бәлайи сәр чәнд п'ара дьбә. Пешготьна хвәда ЙуҺ'әнна дьньвисә кә Хәбәра Хвәдейә һ'әта-һ'әтайе у Иса йәк ьн.

П'ара к'ьтебейә пешьн жь сәре 2-а һ'әта 11-а бона гәләк к'әрәмәта дьбежә у әв һ'әму жи ә'йан дькьн кә Иса Мәсиһ^ф ә, Әв Хьлазкьре создайи йә у Көр'е Хвәде йә. Әв п'ара к'ьтебе дәрһәқа ван мәрьвада дьбежә, йед кә бавәрийа хвә Иса анин бунә пәйчуйед Wi, ле һ'әрче майин мьқабьли Wi сәкьнин у нәхвәстьн Wi бавәр бькьн.

П'ара дөда жь сәре 13-а һ'әта 17-а дьбежә, кә Иса бәри гьртьн у хачбуна^ф Хвә т'әви шагьрта чава пьсмам хәбәр дьдә, кә ван бьшьдинә.

П'ара сьсийада жи жь сәре 18-а һ'әта 21-е дәрһәқа гьртьн, хачбун, мьрьн, жь мьрьн-р'абуне у жорһьлатьна Wiда дьбежә.

К'ьтеба Мьзгинийа ЙуҺ'әнна дьдә к'ьфше кә Иса «Хәбәра Хвәде» йә, кә бь бәдәни һат нава мөда һевьри. Әв ә Хьлазкьре дьнйайе (4:42), Р'онайийа кә һ'әму мәрьва р'онайи дькә (1:9), Әв Хвәха нишана һ'ьзкьрына Хвәде йә, һьндава һ'әму мәрьвед дьнйайеда (3:16). ЙуҺ'әнна дина хвә дьдә сәр даннасини у фькьра Иса, бь к'ижана Хвәдетийа Иса у гәләк р'астийед дьн ә'йан дьбьн. Нава даннасинийед Исада фькьра мерьв дьчә сәр ван хәбәра, йед кә һәр р'ож тенә бьк'аранине, ле Иса әв чава нишанед сөр' нава р'астийа р'өһ'анида данә хәбәте, кә йәк бькарьбә фә'м бькә. Ава мөсәлә: нан, ав, р'онайи, шьван, пәз, бахчә у тьштед майин.

Сәрәщәма фькьра к'ьтебе

Пешготьн (1:1-18)

ЙуҺ'әннайе^ф ньхөмдар^ф у шагьртед Исайә пешьн (1:19-51)

Шьхөлед Исайә ль дор-бөре ч'өме Урдөне у нав Щәлиле
(2:1-12:50)

Иса хатьре Хвә жь шагьртед Хвә дьхвазә, дьл дьдә ль бәр
ван у бона ван дōа дькә (13:1–17:26)

Гьртън, диванкьрн, хачкьрн у дэфьнкьрна^ф Иса (18:1–19:42)

Р'абунa Исaйә жь мьрне у хōйабунa Wi (20:1-31)

Пашготън: Хōйабунәкә дьн Шәлиледа (21:1-25)

**Пешготъна Йуһ'әнна:
Дәстпeбунеда Хәбәр һәбу**

1 ¹Дәстпeбунеда Хәбәр һәбу. Хәбәр т'әви Хвәде бу у Хәбәр Хвәха Хвәде бу. ²Әв дәстпeбу-неда т'әви Хвәде бу. ³Һәр тышт бь Wi ә'фьрин у бейи Wi т'ō тышт нәқәwьми, чь кō қәwьми. ⁴Канийа жийине Әв бу у жийин жи р'онайа мәрва^ф бу. ⁵Р'она-йи тә'ристанийеда шәwқ дьдә у тә'ристанийе Пе нькарьбуя.

⁶Мәрвәки жь алиие Хвәдеда шанди һәбу, кō наве ви Йуһ'ән-на^ф бу. ⁷Әв бона шә'дәтийе һат, wәки бона Р'онайе шә'дәтийе бьдә, кō һ'әму пе ви бawәр бь-кьн. ⁸Әв хвәха нә әв Р'онайи бу, ле әв һат кō шә'дәтийа Р'о-найе бьдә. ⁹Р'онайа р'аст Әв ә, к'ижан кō те дьнайе у һ'әму мәрва р'онайи дькә. ¹⁰Әв дьн-

йайеда бу у дьнайа пе Wi ә'фьри, ле дьнайе Әв нас нәкьр. ¹¹Әв һатә сәр wәре Хвә, ле шьмә'та Wi Әв қәбул нәкьр. ¹²Ле әвед кō Әв қәбул кьрн у бawөрийа^ф хвә наве Wi анин, Әви да, кō һәқийа ван һәбә бьбьнә зар'ед Хвәде. ¹³Әвана нә жь хуне, нә жь хвәстьна бәдәне у нә жи жь хвәстьна мәрвайе бунә, ле әв жь Хвәде бунә.

¹⁴У Хәбәр бу хун у гошт, бь к'әрәм^ф у р'астийева т'ъжи нав мәда коне Хвә дани. Мә р'у-мәта Wi дит, әв р'умәта Көр'е Бавейи^ф тайе т'әне. ¹⁵Йуһ'әнна бона Wi шә'дәти да у бь дән-гәки бьльнд гот: «Әва йә, бона К'ижани мьн готьбу: «Әwe кō пәй мьн те Әв сәр мьнр'а йә, чьмки Әв бәри мьн һәбу». ¹⁶Мә һ'әмуя жь т'ер-т'ъжийа Wi к'әрәм сәр к'әрәмеда станд*.

* 1:16 Аһа жи те фә'мкьрне: «К'әрәм жь бәр к'әрәмева станд», аwа готи к'әрәма Пәймана^ф Нуйә Исa^ф Мәсиһ^ф щийе к'әрәма Пәймана^ф Кәвьнә ч'ийае Синайе^ф гьртиә. Ынәк жи фә'м дькьн, кō жь к'әрәма Исa, к'әрәм ә'мьре бawәрмәндада һәйә у һе зедә дьбә.

17 Чъмки Қанун бь дәсте Муса^ф һатә дайине, к'әрәм у р'асти бь дәсте Иса^ф Мәсиһ^ф. 18 Т'ө кәси т'ө шар Хвәде нәдитийә, ле Йе Тайе Т'әнейи кә хут Хвәде йә* у һ'әмеза Баведа йә, Әви Әв да ә'йанкьрне.

**Шә'дәтиә Йуһ'әннайе
нхөмдар^ф**

(*Мәтта 3:1-12; Марқос 1:1-8;
Луқа 3:15-17*)

19 Әв бу Шә'дәтиә Йуһ'әнна: Гава шьһуйа^ф жь Оршәлиме^ф к'аһин^ф улеш^ф шандьн, вәки жь Йуһ'әнна бьпьрсьн, кә әв к'и йә, Йуһ'әнна һьлда сәр хвә, 20 инк'ар^ф нәкьр у ашкәрә гот: «Әз нә Мәсиһ мә». 21 Вана же пьрси: «Ле тә к'и йи? Елийас^ф и?»* Әви гот: «На». «Әв п'ехәмбәрә^{ф**} создайи йи?» Шаб да: «На». 22 Ынге жер'а готьн: «Дә бежә, тә к'и йи, вәки әм шабәке ванр'а бьбьн, йед кә әм шандьнә. Тә

бона хвә чь дьбежи?» 23 Әви гот: «Әз әв дәнг ьм кә бәр'ийеда^ф дькә гази: «Р'ийа Хөдан^ф р'аст бькьн!»* чава кә Ишайа^ф п'ехәмбәр готийә». 24 Әвед кә һатьбунә шандьне жь ферьсийа^ф бун. 25 Вана же пьрси: «Ле иди чьма дьньхөмини^ф, һәгәр тә нә Мәсиһ и, нә Елийас у нә жи п'ехәмбәр?» 26 Йуһ'әнна ль ван вәгәр'анд у гот: «Әз бь аве дьньхөминьм, ле Йәк нав вәда һәйә, кә һун Ви нас накьн. 27 Әв ә, Йе кә пәй мьнте, кә әз нә һежа мә, вәки бәне чарьхед Ви жи вәкьм». 28 Әв һ'әму ль ви бәри Урдөне, ль Бәйтанийәе, ви щийе кә Йуһ'әнна ль вьр дьньхөманд қәвьмин.

Бәрхе Хвәде

29 Р'ожа дьне Йуһ'әнна дит кә Иса бәрбь ви те, әви гот: «Вайә! Бәрхе Хвәде, Йе кә гөнед дьнийәе һьлдьдә! 30 Әв ә бо-

* 1:18 Нав дәстньвисаред һәрә қәнщда аһа йә: «Йе Бешьрики-Бөһөвал кә һ'әмеза Баведа йә». Нав һьнәк дәстньвисаред дьнда жи аһа йә: «Көр'е Бешьрики-Бөһөвал кә һ'әмеза Баведа йә».

* 1:21 Малахи 4:5.

** 1:21 Гәләк шьһуйа^ф ль һивийа п'ехәмбәрәки бун, йәки мина Муса йан жи йәки жь ви қәваттър, кә we бьһата вәхте һатьна Мәсиһ ә'лам бькьра (Қануна Дөшари 18:15, 18; Йуһ'әнна 6:14; 7:40).

* 1:23 Ишайа 40:3.

на К'ижани мьн готьбу: «Пэй мьнр'а Йэке бе, кө сэр мьнр'а йэ, чьмки Эw бэри мьн һэбу». ³¹ Мьн нъзаньбу Эw к'и йэ, ле эз һатьмэ бь аве дьньхөминьм, wэки Wi Исраелева^ф бьдьмэ э'йанкьрьне».

³² ЙуҺ'энна эва шэ'дэтиа да у гот: «Мьн дит кө Р'öh' жь э'змен мина кэвоткэке һат сэр Wi дани у ма. ³³ Мьн нъзаньбу Эw к'и йэ, ле Эwe кө эз шандьм, кө бь аве бьньхөминьм, мьнр'а гот: «Тө к'ижани бьбини кө р'öh' те сэр датинэ у дьминэ, Эw э кө бь Р'öh'e^ф Пироз дьньхөминэ». ³⁴ Мьн жи дит у шэ'дэти да кө Эв э Көр'e^ф Хwэде».

Шагьртед^ф пешийе

³⁵ Р'ожа дьне ЙуҺ'энна диса т'эви дө шагьртед^ф хwэ сэкьни бу. ³⁶ Дит кө Иса wьрар'а дэрбаз дьбэ, гот: «Ва йэ Бэрхе Хwэде!» ³⁷ Эв йэк кө бьһистьн, һэр дө шагьрт пэй Иса чун. ³⁸ Иса ль пышт Хwэва вэгэр'ийа у дит кө wана дайэ пэй Wi тен, wанр'а гот: «Һун чь дьхwазьн?» Wана

жер'а гот: «Р'абби», кө те фэ'мкьрьне: «Дэрсдар^ф», «Тө ль к'ө дэре дьмини?» ³⁹ Эwi wанр'а гот: «Wэрьн һуне бьбиньн». Wана чу у дит кө Эw ль к'ө дьминэ. Иди сьһ'эт незики чара бу у we р'оже эw ль щэм Wi ман.

⁴⁰ Жь wан һэр дөйа, йед кө жь ЙуҺ'энна бьһистьн у пэй Иса чун, йэк Эндраwьсе бьре Шьмһ'ун-Пэтрус бу. ⁴¹ Эwi пер'а-пер'а бьре хwэ Шьмһ'ун^ф дит у жер'а гот: «Мэ МэсиҺ' дит», кө те фэ'мкьрьне: «Йе К'ьфшкьри»*. ⁴² Wi эw ани щэм Иса. Иса ль Шьмһ'ун ньһер'и у готе: «Тө, Шьмһ'уне көр'е ЙуҺ'энна, те Кифас бейи готьне» (аwа готи «Пэтрус^ф», кө те фэ'мкьрьне: «Qэйа»).

Иса гази Филипо у Натанйел дькэ

⁴³ Р'ожа дьне Иса цьрар кьр кө һэр'э Шэлиле^ф. Wi Филипо дит у жер'а гот: «Пэй мьн wэрэ!» ⁴⁴ Филипо жь Бэйтсайдае бу, жь бажаре Эндраwьс у Пэтрус. ⁴⁵ Филипо чу Натанйел дит у

* ^{1:41} Бь йунани хэбэр бь хэбэр аҺа йэ: «ХРИСТОС». «ХРИСТОС» бь зьмане йунани те фэ'мкьрьне: «Йе К'ьфшкьри», «Йе Бьжарти^ф» у «Йе Р'ункьри^ф».

жер'а гот: «Мә Әw дит, бона к'ижани Муса Qанунедә у п'е-хәмбәра жи нъвисаред хwәда сальхе Wi дабун, Исәйе Көр'е Усьве^ф жь Ньсрәте». ⁴⁶ Натанйел же пьрси: «Qәт дьбә кӧ тыштәки п'ак жь Ньсрәте дәрк'әвә?» Филипо жер'а гот: «Wәрә у бьбинә!» ⁴⁷ Гава Иса дит кӧ Натанйел бәрбь Wi те, дәрһәqа вида гот: «Ва йә исраелики һәқи-һ'әлал кӧ дьле вида мьхәнәти т'ӧнә». ⁴⁸ Натанйел же пьрси: «Чава мьн нас дьки?» Иса ле вәгәр'анд у готе: «Һе Филипо гази тә нәкьрьбу, гава кӧ тӧ ль бьне дара һежире р'уньшти буйи, Мьн тӧ дити». ⁴⁹ Натанйел жер'а гот: «Дәрсдар, Тӧ Кӧр'е Хwәде йи! Тӧ П'адше Исраеле йи!» ⁵⁰ Иса ле вәгәр'анд у готе: «Тӧ бона ве йәке бәwәр дьки, wәки Мьн тәр'а гот: «Мьн тӧ ль бьне дара һежире дити?» Те тыштед жь ве мәстър бьбини». ⁵¹ У жер'а гот: «Әз р'аст бе хельф wәр'а дьбежьм, һуне бьбиньн әзман вәбуйә у мьл-йак'әтед^ф Хwәде чава жь сәр Кӧр'е^ф Мерьв һьлдк'ьшьн, пәйә дьбьн»*.

Дә'wата ль гӧнде Qанайә Щәлилә

2 ¹ Дӧ р'ожа шунда бажаре Qанайә Щәлиләдә дә'wатәк һәбу. Дийә Иса жи ль we дәре бу, ² Иса у шагьртед Wi жи бона дә'wатә һатьбунә т'әглифкьрьне. ³ Гава кемәси к'әтә шәрәве, дийә Иса жер'а гот: «Шәрәва ван нәма». ⁴ Иса ле вәгәр'анд у готе: «Ә'вде, чи тә Мьн к'әтийә? Һе нә wәхте Мьн ә». ⁵ Дийә Wi бәрдәсти-йар'а гот: «Чь кӧ wәр'а бежә, бькьн». ⁶ У шәш к'упед кәвьри һәбун, кӧ ль гора ә'дәтед щь-һуйә бона шуштьн-вәшуштьна вана ль wьр данибун. Жь вана һәр йәки жь һ'әйште һ'әта сәд бист литър ав һьлдьда. ⁷ Иса ванр'а гот: «Ван к'упа т'ьжи ав кьн». У вана жи левар'а дагьрт. ⁸ Паше ванар'а гот: «Ньһә һьнәки дагьрьн, бьбьн бьдьнә сәрдә'wати». Әвана жи әw бьр. ⁹ Гава сәрдә'wати жь we ава кӧ бьбу шәрәв тә'м кьр, ви те дәрнәхьст кӧ әw жь к'ӧ һат, ле бәрдәстийед кӧ ав к'ьшандьбун заньбун. Сәрдә'wати гази зә'ве кьр ¹⁰ у жер'а

* 1:51 Дәстпәбун 28:12.

гот: «Һәр кәс пешийе шәрава хвәйә р'ынд датинә сәр т'эхтә у паше гава вәхвари нә, әв йа нәр'ынд дәрдыхә. Ле тә шәрава р'ынд һ'эта ньһа хвәй кырийә».

¹¹ Әва нишана Исаяә пешьн бу, кө Ви Қанайа Шәлиледи кыр. Бь ви авайи Әви р'умәта Хвә да хөйакырьне у шагьртед Ви бавәрийа хвә Ви анин.

¹² Пәй ве йәкер'а, Иса т'әви дийа Хвә, бьред Хвә у шагьртед Хвә чу Кәфәрһаһуме, ле гәләк р'ожа Әв ль we дәре нәман.

Иса п'арьстгәһе^ф

пақыж дыкә

(*Мәтта 21:12-13;*

Марқос 11:15-17; Лука 19:45-46)

¹³ Щәжьна^ф щьһуйайә Дәр-базбуне незик бу, Иса һәвраз чу Оршәлиме. ¹⁴ П'арьстгәһеда^ф Әви йед кө дәвар, пәз у кә-вотк дьфьротьн, өса жи йед п'әрәгөһер' р'уньшти дитьн. ¹⁵ Дә ижар Ви жь бәна қамчик чекьр, һ'әму жь п'арьстгәһе пәз у дәваред ванва дәрхьс-тьн, п'әред п'әрәгөһер'а р'етьн у т'эхтед ван вәлгәр'андьн. ¹⁶ Кәвоткфьрошар'а гот: «Вана жь ве дәре һьлдьн! Иди мала

Баве Мьн нәкьнә базаргәһ!» ¹⁷ Һатә бира шагьртед Ви кө аһа һатийә ньвисаре: «Хирәта һьндава мала Тәда агьр Мьн дьхә»*. ¹⁸ Һьнге щьһуйа же пьрси: «Те чь нишане нишани мә ки, кө һ'өкөме Тә һәйә ван тышта бьки?» ¹⁹ Иса ль ван вәгәр'анд у гот: «Ве п'арьстгәһе һьлшиньн, Әзе нава се р'ожада р'акьм». ²⁰ Һьнге щьһуйа жер'а гот: «Нава чьл шәш салада әва п'арьстгәһа һатийә чекырьне. Чава Те we нава се р'ожада р'аки?» ²¹ Ле Иса дәрһәқа п'арьстгәһа бәдәна Хвәда хәбәр дыда. ²² Пәйр'а гава Әв жь мьрьне р'абу, шагьрта әв готьна Ви ани бира хвә у вана әв ньвисар у готьна Иса бавәр кырьн.

Дьлө^ф һәр мәрви

Исава ә'йан ә

²³ Ава гава кө Иса Щәжьна Дәрбазбунеди ль Оршәлиме бу, гәләка әв нишанед кө Ви дыкырьн дитьн, бавәрийа хвә наве Ви анин. ²⁴ Ле Иса бавәрийа Хвә ль ван нәдани, чьмки дьлө^ф һ'әму мәрва Вива ә'йан бу. ²⁵ Нә һ'әвшә бу,

* ^{2:17} Зәбур 69:9.

кӧ йӕки һындава мӕрвӕкида шӕ'дӕти бьда, чьмки **Wi** дьле мӕрва заньбу.

Иса у Никодемо

3 ¹ Жь ферьсийа мӕрвӕк хӕбу, наве ви Никодемо, кӧ сӕрӕкӕки шьһуйа бу. ² Эва шӕв хатӕ шӕм Иса у жер'а гот: «Мамоста, ӕм заньн кӧ Тӧ жь Хвӕдеда чава дӕрсдар хатийи, чьмки ӕв нишанед кӧ Тӧ дьки, хӕгӕр Хвӕде нӕ пер'а бӕ, т'ӧ кӕс нькарӕ бькӕ».

³ Иса ле вӕгӕр'анд у готе: «Эз р'аст бе хельф тӕр'а дьбежъм, хӕгӕр мӕрвӕк диса ну нӕбӕ*, ӕв нькарӕ П'адшатийа^ф Хвӕде бьбинӕ». ⁴ Никодемо же пьрси: «Мӕрв кӧ иди мӕзын буйӕ, ӕв чава дькарӕ диса ну бьбӕ? Qӕт дьбӕ кӧ ӕв шарӕкӕ дьн бьк'ӕвӕ зьке дийа хвӕ у жь дийа хвӕ диса бьбӕ?» ⁵ Иса ле вӕгӕр'анд у готе: «Эз р'аст бе хельф тӕр'а дьбежъм, х'ӕта кӧ мӕрв жь аве у Р'ӧһ' нӕбӕ, ӕв нькарӕ бьк'ӕвӕ П'адшатийа Хвӕде. ⁶ Йе кӧ жь бӕдӕне дьбӕ бӕдӕн ӕ, йе кӧ жь Р'ӧһ' дьбӕ

р'ӧһ' ӕ. ⁷ Тӧ ӕ'щӕбмайи нӕминӕ кӧ Мьн тӕр'а гот: Гӕрӕке хун диса ну бьбьн*. ⁸ Ба* ль к'ӧ дӕре дьхвӕзӕ р'адьбӕ. Тӧ дӕнге ви дьбьһейи, ле ньзани ӕв жь к'ӧ те у к'ӧда дьчӕ. Хӕр кӕсе кӧ жь Р'ӧһ'* дьбӕ жи ӧса йӕ».

⁹ Никодемо же пьрси: «Ӕв чава дьбӕ?» ¹⁰ Иса ле вӕгӕр'анд у готе: «Тӧ дӕрсдаре Исраеле йи у he ван йӕка ньзани? ¹¹ Эз р'аст бе хельф тӕр'а дьбежъм, тьште кӧ ӕм заньн we дьбежън, тьште кӧ мӕ дитийӕ шӕ'дӕтийа we дьдън. Ле бӕле хун шӕ'дӕтийа мӕ қӕбул накън. ¹² Хӕгӕр Эз дӕрһӕқа тьштед ль ве дьнеда вӕр'а дьбежъм хун бавӕр накън, ле wӕки дӕрһӕқа тьштед ль ӕ'змана бежъм, хуне чава бавӕр бькьн? ¹³ Кӕсӕк хьлнӕк'ьшийайӕ ӕ'змен, пештьри Эви кӧ жь ӕ'змен пӕйа бу, Кӧр'е Мервь. ¹⁴ Чава кӧ Муса бӕр'ийеда^ф мӕ'р бьльнд кьр, ӧса жи гӕрӕке Кӧр'е Мервь бе бьльндкьрьне, ¹⁵ wӕки хӕр кӕсе кӧ бавӕрийа хвӕ **Wi** бинӕ, жийина вийӕ х'ӕта-х'ӕтайе хӕбӕ.

* 3:3 Аһа жи те фӕ'мкьрьне: «Хӕгӕр мӕрвӕк жь жор нӕбӕ».

* 3:7 Аһа жи те фӕ'мкьрьне: «Гӕрӕке хун жь жор бьбьн».

* 3:8 Бь зьманед йунани у ибрани^ф хӕбӕра «Ба» у «Р'ӧһ'» йӕк ьн.

16 Чъмки Хwәде öса дьнйа һ'ыз кър, кö Көр'е^ф Хwәйи тайе т'әне бәрва да, wәки һәр кәсе кö бawәрийа хwә Wi бинә öнда нәбә, ле жийина вийә һ'ә-та-һ'әтайе һәбә. 17 Чъмки Хwәде Көр'е Хwә нәшандә дьнйае, кö диwana дьне бькә, ле wәки дьнйа пе Wi хьлаз^ф бә. 18 Йе кö бawәрийа хwә Wi бинә, диwana wi набә, ле әwe кö бawәрайи хwә Wi найнә, иди диwana wi буйә жи, чъмки әwi бawә-рийа хwә наве Көр'е Хwәдеи тайе т'әне нәани. 19 Диwan бь ви аwaiи дьбә: Р'онайи һатә дьнйае, ле мәрьва тә'ристани жь р'онайе зедәтър һ'ыз кър, чъмки кьред ван хьраби бун. 20 Һәр кәсе кö хьрабийе дькә, р'онайи бәр ч'ә'ва р'әш ә. Әw хwә ль р'онайе нагьрә, wәки кьрьнед wi хöйа нәбьн. 21 Ле әwe кö р'астийе дькә, әw хwә ль р'онайе дьгьрә, wәки ә'йан бә, кö кьред wi Хwәдеда һать-нә кьрьне».

Иса у ЙуҺ'әннайе ньхөмдар^ф

22 Пәй ве йәкер'а Иса у шагьр-тед Wi чунә qәза Шьһустане^ф. Иса ль we дәре т'әви ван дьма у дьньхөманд. 23 ЙуҺ'әнна жи ль Ә'йнона незики Салиме

дньхөманд, чъмки ав ль wьр гәләк бу. Мәрьв дьһатьнә we дәре у дьньхөмин. 24 ЙуҺ'әнна һе нәавитьбунә кәле.

25 Һьнге нав шагьртед Йу-һ'әнна у шьһукида ль сәр пьрса ә'дәтед шуштьн-вәшуштьне дә'w пешда һат. 26 Әw шагьрт чунә шәм ЙуҺ'әнна у жер'а готьн: «Дәрсдар, Әwi кö ль wi бәри ч'әме Урдөне т'әви тә бу у тә бона Wi шә'дәти да, ва Әw Хwәха дьньхөминә у һ'әму дьчьнә шәм Wi».

27 ЙуҺ'әнна шаб да у гот: «Мәрьвәк нькарә тыштәки һьлдә сәр хwә, һәгәр әw жь ә'змен жер'а нәһатьбә дайине. 28 Һун хwәха шә'дед мьн ьн, кö мьн готийә: <Әз нә Мәсиһ ьм, ле йе ль пешийа Wi шанди мә>. 29 Бук бона к'е бә зә'ва әw хwәха йә. Ле чава дәстәбьраке зә'ве сәкьни бона wi дьбьһе у бь дәнге wi ша дьбә, öса жи ньһа дьле мьн шабунева т'ьжи бу. 30 Әw гәрәке мәзьн бә, ле әз бьч'ук бьм.

Йе кö жь ә'змана те

31 Әwe кö жь жор һатийә, Әw сәр һ'әмуяр'а йә. Әwe кö жь ве дьне йә, әw йе ве дьне йә у әw жь ве дьне хәбәр дьдә. Ле

Әwe кө жь ә'змен һатийә, Әw сәр һ'әмуяр'а йә. ³² Wi чь дит у чь бһист бона we йәке шә'дәтийе дьдә, ле т'ө кәс шә'дәтийа Wi қәбул накә. ³³ Йе кө шә'дәтийа Wi қәбул дькә, әw мак дькә кө Хwәде р'аст ә. ³⁴ Әwe кө Хwәде шандийә Әw готьнед Хwәде дьбежә, чьмки Хwәде Р'өһ' бе чап дьдә Wi. ³⁵ Бав Көр' һ'ыз дькә у һәр тьшт дайә дәсте Wi. ³⁶ Әwe кө баwәрийа хwә Көр' тинә, жийина вийә һ'әта-һ'әтайе һәйә. Әwe кө гөр'а^ф Көр' накә, әw жийине набинә, ле хәзәба Хwәде ль сәр wi дьминә».

**Ава жийина^ф һ'әта-һ'әтайе
у һ'әбандьна бь р'өһ'
у р'астийе**

4 ¹Ферьсийа бһист кө Иса жь Йуһ'әнна зедәтър шагьрта дьшьвинә у бь аве дьньхөминә, ² ле р'аст Иса Хwәха нәдньхөманд, ле шагьртед Wi дьньхөмандьн. ³Һьнге Иса кө ве йәке пе һ'әсийа, Әwi Щьһустан һьшт у диса чу Щәлиле. ⁴Öca қөwьми кө гәрәке Әw Самәрийаер'а^ф дәрбаз бьбуя.

⁵Әw һатә бажарәки Самәрийае кө наве wi Сухар бу. Әw дәр незики wi ә'рди бу, кө Ақуб^ф дабу көр'е хwә Усьв^ф. ⁶Бира Ақуб ль we дәре бу. Иса öca жь р'еwитийе wәстийайи, ль к'еләка^ф бире р'уньшт. Иди р'ож нивро бу.

⁷К'өлфәтәкә самәри^ф һат кө аве бьк'ьшинә. Иса wer'а гот: «Авәке бьдә Мьн, Әз вәхwьм». ⁸Шагьртед Wi жи чубунә бажер, кө хөрәк бьк'ьр'ьн. ⁹We к'өлфәта^ф самәри жер'а гот: «Тө шьһу йи у әз жи к'өлфәтәкә самәри мә. Тө чава жь мьн аве дьхwази?» Чьмки т'ө һәләқәтийа шьһуя т'әви самәрийа т'өнәбу*. ¹⁰Иса ле вәгәр'анд у готе: «Һәгәр тә дайина Хwәде бьзаньбуя у бьзаньби К'и йә кө тәр'а дьбежә: «Авәке бьдә Мьн Әз вәхwьм», тәйе жь Wi ав бьхwәста у Әwi we ава жийине бьдә тә». ¹¹К'өлфәте жер'а гот: «Әз хөлам, тьштәки Тәйи кө Тө пе аве бьк'ьшини т'өнә у бир жи к'ур ә! Дә ижар Те ава жийине жь к'ө дәре бини? ¹²Чьма Тө жь баве мә Ақуб мәстър и, йе кө әва бира дайә

* 4:9 Аһа те фә'мкьрьне, әw дәрданед^ф кө самәрийа дьданә хәбате шьһуя әw һ'әрам^ф һ'әсаб дькьрын.

мә у жь ве әви, зар'ед ви, пәз у дәваред ви же вәхварьнә?»¹³ Иса шаба ве да у готе: «Һәр кәсе кӧ жь ве аве вәхвә, әве диса т'и бә. ¹⁴Ле әве кӧ жь ве аве вәхвә, йа кӧ Әз бьдьме, әве т'ӧ шар т'и нәбә. Бәле әв ава кӧ Әзе бьдьмә ви, ве дьле вида бьбә каникә аве, кӧ ве бона жийина һ'әта-һ'әтайе^ф бьлқ бьдә». ¹⁵К'ӧлфәте жер'а гот: «Әз хӧлам, дә бьдә мьн ве аве, кӧ әз иди т'и нәбьм у нәйем жь вьр аве нәк'ьшиньм».

¹⁶Иса ле вәгәр'анд у готе: «Һәр'ә гази мере хвә кә у вәрә вьра». ¹⁷К'ӧлфәте шаба Ви да у гот: «Мере мьн т'ӧнә». Иса жер'а гот: «Тә р'аст гот: «Мере мьн т'ӧнә», ¹⁸чьмки пенш меред тә һәбунә у йе кӧ ньһа жи тӧ пер'а йи нә мере тә йә. Тә әв йәка р'аст гот». ¹⁹К'ӧлфәте жер'а гот: «Әз хӧлам, әз дьбиньм Тӧ п'ехәмбәр и. ²⁰Кал у бавед мә ль сәре ви ч'ийайи Хвәде һ'әбандьнә, ле һун дьбежьн шийе Хвәде һ'әбандьне гәрәке ль Оршәлиме бә». ²¹Иса жер'а гот: «Ә'вде,

Мьн бавәр бькә, вәхте бе, кӧ һуне нә ль ви ч'ийайи у нә жи ль Оршәлиме Баве бьһ'әбиньн. ²²Һун самәри Ви дьһ'әбиньн, К'ижани кӧ һун нас накьн, ле әм шьһу Ви дьһ'әбиньн, К'ижани әм нас дькьн, чьмки хьлазбун жь шьһуйа те. ²³Ле бәле вәхте бе, иди пер'а гьһиштийә жи, кӧ йед р'аст дьһ'әбиньн ве бь Р'ӧһ' у Р'астийе Баве бьһ'әбиньн, чьмки Бав йед аһа дьһ'әбиньн дьгәр'ә. ²⁴Хвәде Р'ӧһ' ә у йед кӧ Ви дьһ'әбиньн жи гәрәке бь Р'ӧһ' у Р'астийе Ви бьһ'әбиньн». ²⁵К'ӧлфәте жер'а гот: «Әз заньм кӧ Мәсиһе^ф бе», (ава готи «Йе К'ьфшкьри»). «Гава Әв бе, Әве дәрһәқа һәр тьштида мәр'а гьли кә».

²⁶Иса жер'а гот: «ӘЗ ӘВЬМ*, кӧ т'әви тә хәбәр дьдьм». ²⁷Сәр хәбәрдана ванда шагьртед Иса һатьн. Әв гәләки ә'щәбмайи ман, кӧ Ви т'әви к'ӧлфәте хәбәр дьда, ле кәси нәготе: «Тӧ чь дьхвази?» йан «бона чь т'әви ве хәбәр дьди?» ²⁸Һьнге к'ӧлфәте шер'е хвә һьшт, чу

* ^{4:26} Аһа жи те фә'мкьрьне: «ӘЗ ҺӘМӘ, кӧ т'әви тә хәбәр дьдьм». Пәймана Кәвьнда «ӘЗ ҺӘМӘ» навәки Хвәде йә (Дәрк'әтын 3:13-14). Шьровәкьрьна ве бьн р'еза Йуһ'әнна 8:58-да бьхуньн.

бажер у щьмэ'тер'а гот: ²⁹ «Wэ-рын Wi мэръви бьбиньн, Йе кө һ'эму тыштед кө мын бэре кьрьбун мынр'а готын. Гэло Эв э Мэсир'а?» ³⁰ Эw жь бажер дэрк'этын у хатьнэ шэм Wi.

³¹ Wi wэхтида шагьртед Wi лава же дькьрын у дьготыне: «Дэрсдар, тыштэки бьхwэ!» ³² Ле Эwi ванр'а гот: «Хөрэке Мыни хварьне һэйэ, хун нь-заньн». ³³ Шагьрта жь һэвдө пьрси: «Гэло кэсэки жер'а хварьн анийэ?»

³⁴ Иса ванр'а гот: «Хварьна Мын эw э, кө Эз хwэстына Йе кө Эз шандьмэ бькьм у шыхөлед Wi биньмэ сери^ф. ³⁵ Чьма хун хwэха набезьн: «Һ'эта нандь-руне^ф һе чар мөһ һэнэ»? Ва йэ Эз wэр'а дьбежьм, ч'э'вед хwэ wэкьн у дина хwэ бьдье нэ зэвийа, эw чава зэр бунэ, дьрутьнер'а һазьр ьн! ³⁶ Йе кө дьдьюр һэце хwэ дьстинэ у бона жийина һ'эта-һ'этайе бэр т'оп дькэ, wэки йе дьчинэ у йе дьдьюр бь һэвр'а ша бьн. ³⁷ Вьра эв готын р'аст э, кө: «Йэк дьчинэ у йэки дьн дьдьюр». ³⁸ Мын хун шандьн кө хун we бьдьюрн, сэр к'ижане хун нэхэбьтинэ, һьнэкед дьн хэбьтин у хун ль сэр хэбата ван р'уныштын».

Щьмэ'та самэрийе бawэрийа хwэ Иса тиньн

³⁹ Гэлэк самэрийед жь wi бажари бawэрийа хwэ ль Wi анин, бона готына we к'өлфэте кө дьгот: «Һ'эму тыштед кө мын кьрьбун, Эwi мынр'а готын». ⁴⁰ У гава самэри хатьнэ шэм Wi, лава же кьрын, кө Эw ль шэм ван бьминэ. Эw жи дө р'ожа ль we дэре ма. ⁴¹ Гэлэка бона we хэбэрдана Wi бawэрийа хwэ ль Wi анин ⁴² у we к'өлфэтер'а готын: «Эм иди нэ кө пе готына тэ бawэр дькьн, ле мэ хwэха бьхист у эм заньн кө эв э р'аст Хьлазкьре^ф дьнйайе».

Иса көр'е қөльхк'арэки қөнщ дькэ

(Матта 8:5-13; Лука 7:1-10)

⁴³ Пэй ван һэр дө р'ожар'а Иса жь wэр р'абу чу Щэлиле. ⁴⁴ Иса хwэха шэ'дэти дабу, кө р'умэта п'ехэмбэр ши-мыск'э-не вида т'өнэ. ⁴⁵ Гава кө Эw һатэ Щэлиле, щэлилийа Эw қэбул кьр, чьмки эвана хwэха жи бона Щэжьна Дэрбазбуне чубунэ Оршэлиме у тыштед кө Wi кьрьбун дитьбун.

⁴⁶ Иса диса чу Qанайа Щэлиле, к'идэре ав кьрьбу шэрав. We

дәре қөльхк'арәки қәсьре һәбу, кӧ кӧр'е ви ль Кәфәрнаһуме нәхвәш бу. ⁴⁷ Гава әви бьһист кӧ Иса жь Щьһустане һатийә Щәлиле, һатә щәм Ви у лава же кьр, кӧ һәр'ә Кәфәрнаһуме кӧр'е вийи бәртәләф қәнщ кә. ⁴⁸ Иса вир'а гот: «Һ'әта кӧ һун нишан у к'әрәмәта нәбиньн, һун т'ӧ шар бавәр накьн». ⁴⁹ Қӧльхк'аре қәсьре жер'а гот: «Әз хӧлам, вәрә әм һәр'ьн, һәла һе кӧр'е мьн нәмьрийә». ⁵⁰ Иса ле вәгәр'анд у готе: «Һәр'ә, кӧр'е тә сах-сьламәт ә». Ви мәрьви жи әв готьна Иса бавәр кьр у чу. ⁵¹ Әв һе нәгьһиштьбу-йе, хӧламед ви пешийа вида һатьн у жер'а готьн: «Кӧр'е тә сах-сьламәт ә». ⁵² Әви жь хӧламед хвә пьрси: «К'ижан сьһ'әтеда әв бәрбь қәнщбуне чу?» Вана готә ви: «Дӧһӧ пәй ниврор'а сьһ'әта йәке т'айе же бәр'да». ⁵³ Һьнге баве кӧр'ьк те дәрхьст, кӧ әв һе сьһ'әтеда бу, гава Иса жер'а гот: «Кӧр'е тә сах-сьламәт ә». Бь ви авайи ви у т'әмавийа нәфәрәд мала ви бавәр кьрьн. ⁵⁴ Әва нишана дӧда бу кӧ Иса кьр, гава Әв жь Щьһустане һатә Щәлиле.

**Нәхвәше си у һ'әйшт сала
қәнщ дьбә**

5 ¹ Пәй ве йәкер'а щәжьнәкә щьһуйа һат у Иса һәвраз чу Оршәлиме.

² Ль Оршәлиме, ль бәр дәр-гәһе Пез һ'әвзәк һәбу, кӧ бь ибрани^ф жер'а дьбежьн Бә-йтзат'а, пенщ һевангәһед һе һәбун. ³ Ван һевангәһада гәләк нәхвәш п'алдаи бун: Йед кор, шьлушә'т у к'ут. ⁴ Әвана һивийа льһәвк'әтьна аве бун, чьмки шар-шара мьльак'әтәки Хӧдан дьк'әтә аве у ль һәв дь-хьст. У пәй льһәвк'әтьна авер'а, к'е бәри һ'әмуяа бьк'әта аве, әв жь нәхвәшийа хвә қәнщ дьбу*. ⁵ Мәрвьәк ль һе дәре һәбу, кӧ нәхвәше си һ'әйшт сала бу. ⁶ Иса гава әв ль вьр п'алдаи дит у заньбу жи кӧ әв зува нәхвәш ә, вир'а гот: «Тӧ дьхвази қәнщ би?» ⁷ Йе нәхвәш ле вәгәр'анд у готе: «Әз хӧлам, кәсәки мьн т'ӧнә, вәки гава ав ль һәв дьк'әвә, мьн бавежә һ'әвз. Һ'әта әз һ'ьзи дьдьмә хвә хвә бавежьме, йә-ки дьн бәри мьн хвә давеже». ⁸ Иса жер'а гот: «Р'абә бәр'а хвә

* ⁵⁴ Нав дәстньвисаред һәрә қәнщда р'еза 4-а т'ӧнә.

һылдә у бьгәр'ә». ⁹ Пер'а-пер'а әв мәрвь қәнш бу, бәр'а хвә һылда у гәр'ийа.

Әв р'ожа^ф шәмийе бу. ¹⁰ Һынге шьһуйа ви мәрвье қәншбуйир'а гот: «Иро шәми йә! Қанун изьне надә кӧ тӧ бәр'а хвә һылди». ¹¹ Әви ль ван вәгәр'анд у гот: «К'е эз қәнш кьрм Әви мьнр'а гот: «Бәр'а хвә һылдә у бьгәр'ә»». ¹² Вана же пьрси: «Әв к'и бу кӧ тәр'а гот: «Бәр'а хвә һылдә у бьгәр'ә?»» ¹³ Ле йе қәншбуйи нъзаньбу Әв к'и бу, чьмки Иса Хвә нава ә'лаләта ырда бәта-вәкьр. ¹⁴ Пәй ве йәкер'а Иса әв п'арьстгәһеда дит у жер'а гот: «Бньһер'ә, тӧ қәнш буйи! Иди гӧна нәкә, вәки тыштәки һе хьраб нәйе сәре тә».

¹⁵ Ви мәрви чу шьһуйар'а гьли кьр, Йе кӧ әв қәнш кьри-йә Иса йә. ¹⁶ Бона ве йәке иди шьһу пәй Иса к'әтын, чьмки Ви әв йәкана р'ожа шәми-йеда дькьрын. ¹⁷ Һынге Иса ль ван вәгәр'анд у гот: «Баве Мьн һ'әта ньһа шьхӧле Хвә дькә, Әз жи дькьм». ¹⁸ Бона ве йәке шьһуйа һе дькьр кӧ Ви бькӧжьн, чьмки Ви нә т'әне р'ожа^ф шәмийе т'әр'ьбандьбу, ле Хвәде кьрбу Баве Хвә у Хвә һьмбәри Хвәде кьрбу.

Хвәде һ'ӧкӧм дайә Кӧр'

¹⁹ Ләма Иса ванр'а гот: «Әз р'аст бе хельф вәр'а дьбежьм, кӧ Кӧр' нькарә хвәсәрихвә тыштәки бькә, әв т'әне ван тыштед кӧ дьбинә Бав дькә, Әв жи дькә. Бав чь дькә Кӧр' жи ӧса дькә. ²⁰ Чьмки Бав Кӧр' һ'ыз дькә у һәр тыштед кӧ Хвәха дькә нишани Ви дькә. Әве һе тыштед мәзын нишани Ви бькә у һуне ә'щәбмайи бьминьн. ²¹ Чава кӧ Бав дькарә мьрийа сах кә у жийине бьдә ван, ӧса жи Кӧр'^ф дькарә к'ижана Әв дьхвазә, жийине бьдә ван. ²² Сәрда жи Бав диwana т'ӧ кәси накә, ле һ'әму һ'ӧкӧме диwanкьрне дайә Кӧр', ²³ вәки һ'әму қәдыре Кӧр' бьзаньбьн, чава қәдыре Баве заньн. Йе кӧ қәдыре Кӧр' нъзанә, әв қәдыре Баве кӧ Әв шандийә жи нъзанә.

²⁴ Әз р'аст бе хельф вәр'а дьбежьм: һәр кәсе кӧ гӧһ бьдә готьнед Мьн у Ви бауәр бькә, Йе кӧ Әз шандьмә, жийина вийә һ'әта-һ'әтайе һәйә. Диwana ви найе кьрне, ле әв жь мьрне дәрбази жийине буйә. ²⁵ Әз р'аст бе хельф вәр'а дьбежьм, вәхт те у пер'а

гышиштиё жи, кӧ мьрийе дэнге Кӧр'е Хвәде бьбьһен у әвед кӧ бьбьһен we бьжин. ²⁶ Чьмки чава Бав канийа жийине йә, ӧса жи кьр wәки Кӧр' Хвәха канийа жийине бә. ²⁷ Әwi h'ö-кӧме диванкьрне жи да Wi, чьмки Әw Кӧр'e^ф Мерьв ә. ²⁸ Ль ве йәке ә'шебмайи нәминьн, чьмки wәхт незик дьбә, кӧ h'әмуйед т'ьрбада we дэнге Wi бьбьһен ²⁹ у дәрк'әвьн. Йед кӧ қәнщи кьрнә we бона жийине р'абьн, йед кӧ хьраби кьрнә бона диwane.

³⁰ Әз Хвәха нькарьм тыштәки бькьм. Чава кӧ Әз дьбьһем, ӧса жидиwane дькьм. Диванкьрна Мьн р'аст ә, чьмки Әз нә кӧ ль хвәстьна Хвә дьгәр'ьм, ле хвәстьна Йе кӧ Әз шандьмә.

Шә'дәтийа бона Иса

³¹ Һәгәр Әз бона Хвә шә'дәтийе бьдьм, шә'дәтийа Мьн нә р'аст ә. ³² Ле йәки дьн һәйә кӧ бона Мьн шә'дәтийе дьдә у Әз заньм әw шә'дәтийа кӧ Әw бона Мьн дьдә р'аст ә. ³³ Wә мәрвь шандьнә шәм ЙуҺ'әнна у wi шә'дәтийа р'астийе да. ³⁴ Ле Әз нә һ'әwще шә'дәтийа мәрьва мә, Әз т'әне ван тышта дьбежьм, wәки һун хьлаз бьн. ³⁵ ЙуҺ'әнна

ч'ьрак бу кӧ дьшьхӧли у р'онайи дьда. Wә хвәст кӧ һьнәк wәхт бь р'онайа wi ша бьн. ³⁶ Ле әw шә'дәтийа бона Мьн сәр шә'-дәтийа ЙуҺ'әннар'а йә. Чьмки әw шьхӧлед кӧ Баве спартьнә^ф Мьн, wәки Әз wan биньмә сери, һәма әw шьхӧл ьн, йед кӧ Әз дькьм, шә'дәтийе бона Мьн дьдьн, кӧ Баве Әз шандьмә. ³⁷ У Бав кӧ Әз шандьмә, Wi Хвәха бона Мьн шә'дәти дайә. Wә т'ӧ шар нә дэнге Wi бьһистийә, нә р'уйе Wi дитийә ³⁸ у нә жи готьна Wi дьле wәда дьминә, чьмки һун Әwi кӧ Wi шандийә бawәр накьн. ³⁹ Һун ньвисарада к'ур дьбьн, чьмки һун дьбежьн, жийина wәйә һ'әта-һ'әтайе wанда йә у һәма әw хвәха шә'дәтийа Мьн дьдьн. ⁴⁰ Ле һун нахwазьн бенә шәм Мьн, wәки жийина wә һәбә.

⁴¹ Әз нә һ'әwще шькьрдайина мәрьвайе мә, ⁴² ле Әз wә нас дькьм у заньм кӧ дьле^ф wәда һ'ьзкьрна Хвәде т'ӧнә. ⁴³ Әз бь наве Баве Хвә һатьм у һун Мьн қәбул накьн. Ле һәгәр йәки дьн бь наве хвә бе, һуне wi қәбул кьн. ⁴⁴ Һуне чава бькарьбьн Мьн бawәр бькьн, һәгәр һун нав һәвда р'умәта наве хвә

дьгэр'ын, ле әв р'умэта кӧ жь Хвәдейе бешьрики-бешәвалә нагәр'ын? ⁴⁵ Нәфькьрын кӧ **Әзе** вә ль бәр Баве нәһәқ кьм. Йәк һәйә, кӧ вә нәһәқ дькә, һәма әв **Муса** йә кӧ вә гӧмана хвә данийә сәр ви. ⁴⁶ Һәгәр вә Муса бавәр бькьра, вәйе Әз жи бавәр бькьрама, чьмки әви дәрһәқа Мьнда ньвисийә. ⁴⁷ Ле һәгәр һун ньвисаред ви бавәр накьн, һуне чава готьнед Мьн бавәр бькьн?»

Иса пенщ һ'әзара т'ер дькә

(Мәтта 14:13-21; Марқос 6:30-44; Лука 9:10-17)

6 ¹ Пәй ве йәкер'а Иса дәр-бази ви бәри гола Щәлиле бу, кӧ жер'а Тәбәрийа дьбежьн. ² Ә'лаләтәкә гьран пәй Ви дьчу, чьмки ван әв нишанед к'әрәмәт дитьбун, йед кӧ Ви ль сәр нәхвәша кьрьбун. ³ Иса р'абу сәре ч'ийе у ль ве дәре т'әви шагьртед Хвә р'унышт. ⁴ Щәжьна щьһуйайә Дәрбаз-буне незик бу.

⁵ Гава Иса ль дора Хвә нь-һер'и, дит кӧ ә'лаләтәкә гьран бәрбь Ви те, готә Филипо: «Әме нен жь к'ӧ дәре бьк'ьр'ьн, вәки әв мәрьвана бьхвьн?» ⁶ Әви әв йәк гот, кӧ ви быщер'ьбинә^ф,

чьмки Хвәха заньбу кӧ ве чь бькьра. ⁷ Филипо ле вәгәр'анд у готе: «Баһе дӧсьд зиви^ф нан жи т'ера ван накә, һәма вәки һәр йәкир'а пә'рик жи бьк'әв!» ⁸ Жь шагьрта йәки, Әндрәвьсе бьре Шьм'ун-Пәтрус готә Ви: ⁹ «Вьр хортәк һәйә, кӧ пенщ нанед шәһ у дӧ мә'сийед ви һәнә. Ле бона һақас мәрьва әв чь йә?»

¹⁰ Иса гот: «Мәрьва ль ә'рде бьднә р'уныштандьне». Шинаййа вьр гәләк бу, әв меред кӧ р'уныштьн, вәкә пенщ һ'ә-зара бун. ¹¹ Һьнге Иса әв нан һьлдан шькьри да у бәлайи р'уныштиа кьр. Бь ви авайи жи мә'си бәла кьрын, чьқас кӧ хвәстьн. ¹² У гава т'ер хварьн, Әви шагьртед Хвәр'а гот: «Ван һурькед бәрмайи бьднә һәв, вәки тыштәк п'уч' нәбә». ¹³ Шагьрта жи жь бәр әвед кӧ пенщ нанед щәһ хварьбун, донздәһ сәлә жь һурькед бәрмайи т'ьжи бәрәв кьрын.

¹⁴ Гава ван мәрьва дит кӧ Иса әв нишан кьр, готьн: «Р'аст Әв ә әв п'ехәмбәре кӧ ве бьһата дьнйайе!» ¹⁵ Һьнге Иса пе һ'ә-сийа кӧ әве бен у Ви бь зоре бьбьн бькьнә п'адша, диса Әв т'әне һьлк'ьшийа ч'ийе.

Иса п'ийа ль сэр авер'а дьчө

(Матта 14:22-27;

Марқос 6:45-52)

16 Гава р'о чу ава, шагъртед Ви бөржери дөвө голе бун. 17 Эw к'этынэ қайькөке у р'е к'этын, wәки дәрбази Кәфәрнаһуме, wi бәри голе бьн. Иди тә'ри к'этыбу э'рде, ле Иса he Хwә ванр'а нәгиһандьбу. 18 Фьрто-нәкә^ф қайим р'абу, голе да бөр пела. 19 Гава ван бер к'ьшандьн қаси пенщ-шәш километьра пешда чун, ван дит кө Иса пәйа сәр голер'а те незики қайьке дьбә. Р'ьсасе әw гьртьн, 20 ле Иса ванр'а гот: «Нәтьрсьн, Әз ьм!» 21 Ынге ван хwәст кө Эw һьлдана қайьке. Қайьк пер-р'а-пер'а гьһиштә wi алиие кө ван дьхwәст бьчунайе.

Мәрвь ль Иса дьгәр'ьн

22 Р'ожа дьне әw ә'лаләта кө ль wi бәри голе мабу, заньбу кө ль wьр алиие ван т'әне қайькәк һәбу, әw жи шагъртед Ви т'әне к'этыбуне дәрбаз бьбун, ле Иса нәк'этыбу we қайьке. 23 Жь али-йе Тәбәрийае һнәк қайькед дьн һатын незики wi щийи бун, к'идәре пәй шыкьрдайна Хөданр'а нан хварьбун. 24 Гава

мәрва дит кө нә Иса ль wьр ә у нә жи шагъртед Ви, һнге әw хwәха жи к'этынә қайька у чунә Кәфәрнаһуме, wәки ль Иса бьгәр'ьн.

**Иса йә нане жийина
һ'әта-һ'әтайе**

25 Гава ван Иса ль wi бәри голе дит, жер'а готьн: «Дәрсдар, Тө к'әнге һати ве дәре?» 26 Иса ль ван вәгәр'анд у гот: «Әз р'аст бе хельф wәр'а дьбежьм, һун ль Мьн дьгәр'ьн, нә кө бона we йәке, кө wә нишан дитьнә, ле бона we йәке, кө wә жь wi нани хвар у т'ер бун. 27 Бона хварьна п'уч' нәхәбьтын, ле бона we хварьне бьхәбьтын, йа кө жийина һ'әта-һ'әтайеда дьминә, к'ижане Көр'е Мервь we бьдә wә, чьмки Бав Хwәде мора Хwә ль Ви хьстийә».

28 У ван же пьрси: «Гәрәке әм чь бькьн, wәки ван шьхөлед Хwәде биньнә сери?» 29 Иса ль ван вәгәр'анд у гот: «Шьхөле Хwәде әвә, кө һун бавәрийа хwә Ви биньн, Йе кө Әwi шанди-йә». 30 Wана сәр ве йәке жер'а гот: «Кө өса йә Те чь нишане бьки, wәки әм бьбиньн у Тә бавәр бькьн? Те чь шьхөли бь-ки?» 31 Кал у бавед мә бәр'ийеда

мана^ф хварьн, чава кө һатийә нъвисаре: «Ви жь ә'змен бона хварьна ван нан да»*».

³² Иса ванр'а гот: «Әз р'аст бе хельф вәр'а дыбежым, әв нә кө Муса бу кө жь ә'змен нан да вә, ле Баве Мьн бу. Бәле Әв Баве Мьн ә, кө ви нане р'аст жь ә'змен дыдә вә! ³³ Чьмки әв нане Хвәде дыдә әв ә, кө жь ә'змен те хваре у жийине дыдә дьнийайе». ³⁴ Ван ле вәгәр'анд у готьне: «Әм хөлам, дә һәр гав ви нани бьдә мә».

³⁵ Иса ванр'а гот: «Әз ым нане жийине. һәр кәсе кө бе щәм Мьн, әв қәт бьр'чи набә у һәр кәсе кө бавәрийа хвә Мьн бинә, т'ө шар т'и набә. ³⁶ Ле чава кө Мьн вәр'а гот, вә Әз дитьм жи, ле һун һе бавәр накьн. ³⁷ Әв һ'әмуйед кө Бав дыдә Мьн, we бенә щәм Мьн у һәр кәсе кө бе щәм Мьн, Әз т'ө шар бәри ви надьм. ³⁸ Чьмки Әз жь ә'змен һатьмә хваре, нә кө хвәстьна Хвә бькьм, ле хвәстьна Ви, Йе кө Әз шандьмә. ³⁹ Хвәстьна Йе кө Әз шандьмә әв ә, вәки Әз жь һ'әмуйед кө Ви данә Мьн

т'ө кәси онда нәкьм, ле Р'ожа^ф Ахрәтеда жь мьрьне р'акьм. ⁴⁰ Чьмки хвәстьна Баве Мьн әв ә, вәки һәр кәсе кө Көр' бьбинә у бавәрийа хвә Ви бинә, жийина Вийә һ'әта-һ'әтайе һәбә. У Р'ожа Ахрәтеда жи Әзе ви жь мьрьне р'акьм».

⁴¹ Шьһуйа һьндава Вида бина хвә тәнг кьр, чьмки Ви гот: «Нане кө жь ә'змен һатә хваре Әз ым». ⁴² У дыготьн: «Нә әва Исайе көр'е Усьв ә, кө әм де у баве Ви нас дыкьн? Иди әва чава дыбежә: «Әз жь ә'змен һатьмә хваре?»»

⁴³ Иса шаб да у ванр'а гот: «Нав һәвда нәкьнә п'ьстә-п'ьст. ⁴⁴ Т'ө кәс нькарә бе щәм Мьн, һ'әта Баве кө Әз шандьмә, ви бәрбь Мьн нәк'ьшинә. У Р'ожа Ахрәте Әзе ви жь мьрьне р'акьм. ⁴⁵ Ль алийе нъвисаред п'ехәмбәрада һатийә нъвисаре: «Һ'әмуйе жь алийе Хвәдеда бенә һинкьрьне»*. һәр кәсе кө жь Бав бьбьһе у һин бә we бе щәм Мьн. ⁴⁶ Бь ве йәке Әз набежым, кө кәсәки Бав дитийә. Әве кө жь Хвәде йә, т'әне Әви Бав дитийә. ⁴⁷ Әз р'аст бе хельф вәр'а дыбежым,

* ^{6:31} Дәрк'әтьн 16:4; Зәбур 78:24.

* ^{6:45} Ишайа 54:13.

әүе кӧ бавәр дькә жийина вийә һ'әта-һ'әтайе һәйә. ⁴⁸Әз ым нане жийине. ⁴⁹Кал у бавед вә бәр'ийеда мана хварьн у мьрьн. ⁵⁰Ле әв ә әв нане кӧ жь ә'змен һатийә хваре, вәки һәр кәсе кӧ же бьхвә нәмьрә. ⁵¹Әз ым нане жийине кӧ жь ә'змен һатьмә хваре. К'и кӧ жь Ви нани бьхвә, we һ'әта-һ'әтайе бьжи. Әв нане кӧ Әзе бона жийина дьнйәйе бьдъм, әв бәдәна Мьн ә».

⁵²Ль сәр ве йәке шьһу һәвр'а к'әтьнә дә'we у готьн: «Әва чава дькарә бәдәна Хвә бьдә мә кӧ әм бьхвьн?» ⁵³Һьнге Иса ванр'а гот: «Әз р'аст бе хельф вәр'а дьбежъм, һ'әта кӧ һун бәдәна Кӧр'е Мерьв нәхвьн у хуна Ви вәнәхвьн, жийине нава вәда т'ӧнәбә. ⁵⁴Йе кӧ бәдәна Мьн бьхвә у хуна Мьн вәхвә, we жийина вийә һ'әта-һ'әтайе һәбә у Әзе ви Р'ожа Ахрәте жь мьрьне р'акъм. ⁵⁵Чьмки бәдәна Мьн хварьна р'аст ә у Хуна Мьн жи вәхварьна р'аст ә. ⁵⁶Әүе кӧ бәдәна Мьн дьхвә у хуна Мьн вәдьхвә, әв нава Мьн-

да дьминә, Әз жи нава вида. ⁵⁷Чава Бав, канийа жийине* Әз шандъм у бь дәсте Баве Әз сах ым, бь ви авайи жи йе кӧ Мьн бьхвә, we бь дәсте Мьн сах бьминә. ⁵⁸Әв ә Әв нане кӧ жь ә'змен һатийә хваре. Әв нә мина ви манайи йә, кӧ кал у бавед вә хварьн, ле мьрьн. Әүе кӧ Ви нани бьхвә, we һ'әта-һ'әтайе бьжи». ⁵⁹Иса әв хәбәр к'ьништеда^ф готьн, гава Ви Кәфәрнаһумеда һин дькьр.

Хәбәрәд жийина һ'әта-һ'әтайе

⁶⁰Жь шагьртед Ви гәләка гава әв хәбәр бьһистьн, готьн: «Әв чь хәбәрнә гьран ьн! К'и дькарә гӧһдарийа готьнед Ви бькә?» ⁶¹Ле Исава ә'йан бу кӧ шагьрт ль сәр ве йәке нава һәвда дькьнә п'ьстә-п'ьст, ванр'а гот: «Әв йәк вә п'ьшк^ф дькә?» ⁶²Ле һьнге һуне чь бежьн, һәгәр бьбиньн Кӧр'е Мерьв р'адьбә ви шийе кӧ бәре ле бу? ⁶³Р'ӧһ' жийине дьдә, бәдән бәрга тьштәки нагьрә. Әв хәбәрәд кӧ Мьн вәр'а готьн, Р'ӧһ' у жийин ьн. ⁶⁴Ле нава вәда һьнәк һәнә бавәр

* ^{6:57} Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Баве сах» кӧ те фә'мкьрьне, жийин жь ви дәрте.

накын». Иса he сәре серида заньбу кӧ к'и бawәр нак у к'и йә әви кӧ we нәмамия^ф Wi бькә. ⁶⁵ У Wi гот: «Бона ве йәке Мьн wәр'а гот: Кәсәк нькарә бе шәм Мьн һ'әта кӧ әw жь алийе Ба-веда жер'а нәһатьбә дайине».

⁶⁶ Бона ве йәке жь шагьртед Wi гәләк пашда чун у иди т'ә-ви Wi нәдыгәр'ийан. ⁶⁷ Ынге Иса жь һәр донздәһа пьрси: «Дьбә кӧ һун жи дьхwазьн һәр'ьн?» ⁶⁸ Шьмһ'ун-Пәтрус ле вәгәр'анд у готе: «Хӧдан, әме һәр'ьнә шәм к'е? Готьнед жийина һ'әта-һ'әтайе шәм Тә нә. ⁶⁹ У мә бawәр кьрийә у әм заньн кӧ Тӧ йи Пирозе Хwәде». ⁷⁰ Иса ль ван вәгәр'анд у гот: «Чьма Мьн һун һәр донздәһ нәбьжартьн? Ле бәле йәк жь wә шьн^ф ә». ⁷¹ Wi әв йәк бона Шьһудайе^ф кӧр'е Шьмһ'уне Исхәрийоти дьгот, чьмки р'аст ә әw йәк жь һәр донздәһа бу, ле диса we нәмамия Иса бькьра.

Иса у бьред Хwәва

7 ¹ Пәй ве йәкер'а Иса Щә-лиледи дьгәр'ийа. Wi нә дьхwәст кӧ Шьһустанеда бьгәр'ийа, чьмки шьһу пәй к'әтьбун

кӧ бькӧштана. ² Гава Щәжьна^ф шьһуйайә һ'олькчекьрьне незик бу, ³ бьред Wi жер'а готьн: «Жь вьр р'абә һәр'ә Шьһустане, wә-ки шагьртед Тә әw кьред кӧ Тӧ дьки бьбиньн. ⁴ Чьмки мәрьве кӧ дьхwазә ашкәрә хwә бьдә нас-кьрьне, кьрьнед хwә вәнашерә. һәгәр Тӧ хwәйе ван кьра йи, хwә дьнийайева ә'йан кә». ⁵ Бьред Wi жи бawәрийа хwә же нәданин. ⁶ Иса ванр'а гот: «Wәхте Мьн he нәһатийә, ле һәр т'ьм wәхт дәсте wәда йә. ⁷ Дьняя нькарә бьжәнә wә, ле дьжәнә Мьн, чьмки Әз шә'дәтийе дьдьм, кӧ кьред we хьраб ьн. ⁸ һун хwәха һәвраз һәр'ьнә ве щәжьне, ле Әз һәла he* найеме, чьмки wәхте Мьн he т'ам нәһатийә». ⁹ Әw йәк ванр'а гот у ль Щәлили ма.

Иса т'әви щәжьне дьбә

¹⁰ Ле чахе бьред Wi һәвраз чунә щәжьне, Әw жи р'абу чу вьр, нә кӧ ашкәрә, ле бь дьзива. ¹¹ Wi чахи шьһу щәжьнеда ле дьгәр'ийан у дьготьн: «Әw к'ане йә?» ¹² Нав ә'лаләтеда бона Wi гәләк хәбәрдан дьчу. Ынәка дьгот: «Әw мәрьвәки қәнщ ә», һнәка жи дьгот: «На, Әw

* 7:8 Нав дәстньвисаред қәнщда «һәла he» т'ӧнә.

щъм'те жь р'е дәрдыхә». ¹³ Ле жь тьрса щьһуйа, кәси нәвәрью ашкәрә бона Ви тыштәк быгота.

¹⁴ Ле ниве щәжьнеда Иса һәвраз чу к'әтә п'арьстгәһе у дәст бы һинкьрьне кьр. ¹⁵ Щьһу ә'щәбмайи дьман у дьготьн: «Әви нәхвәндийә, әв чава һақас ньвисар занә?» ¹⁶ Иса ль ван вәгәр'анд у гот: «Һинкьрьна Мьн нә жь Мьн ә, ле жь Ви йә, Йе кә Әз шандьмә. ¹⁷ Һәгәр мәрвьәк быхвазә ә'мьре Ви бықәдинә, we һынге бызаньбә әв һинкьрьна Мьн гәло жь Хвәде йә, йан Әз хвәсәрихвә хәбәр дьдм. ¹⁸ Йе кә хвәсәрихвә хәбәр дьдә, әв ль наве хвә дьгәр'ә, ле Әве кә ль наве Йе кә Әв шандийә дьгәр'ә, Әв йәки р'аст ә у ль шәм Ви қәлпи т'өнә. ¹⁹ Нә Муса Қанун да вә? У жь вә т'ө кәс жи Қануне нақәдинә. Һун чьма дьхвазьн Мьн быкәжьн?» ²⁰ Щьм'те ле вәгәр'анд у готе: «Тө щьнак'әти^ф йи! К'и дьхвазә Тә быкәжә?» ²¹ Иса ль ван вәгәр'анд у гот: «Мьн к'әрәмәтәк кьр, һун һ'әму жи ә'щәбмайи манә. ²² Муса сьнәткьрьн^ф да вә, (әв жи нә кә жь Муса һат, ле жь кал у бава) у һун р'ожа шәмийе мерьв сьнәт дькьн. ²³ Һәгәр һун р'ожа шәмийе зар'а

сьнәт дькьн вәки Қануна^ф Муса нәт'әр'ьбә, иди чьма һун һерса хвә ль сәр Мьн р'адькьн, вәки Мьн р'ожа шәмийеда мәрвьәк сәрда-педа қәнщ кьр? ²⁴ Ль анәгори дитьна ч'ә'вед хвә диwane нәкьн, ле ль анәгори р'астийе диwane быкьн».

Шька сәр Иса

²⁵ Һынге һьнәкә жь Оршәлиме готьн: «Әва нә әв ә, йе кә дьхвәстьн быкәштана? ²⁶ У ва йә Әв ашкәрә хәбәр дьдә у т'ө кәс жи жер'а тыштәки набәжә. Дьбә кә сәрвер пе һ'әсийанә, кә Әва Мәсиһ ә? ²⁷ Ле р'аст әм заньн кә әва жь к'ө йә. Ле гава кә Мәсиһ бе, кәсе ньзаньбә кә әв жь к'ө йә».

²⁸ Һынге Иса п'арьстгәһеда вәхте һинкьрьне дәнге Хвә бьльнд кьр у гот: «Һун Мьн нас дькьн у заньн кә Әз жь к'ө мә? Әз хвәсәрихвә нәһатьмә. Ле Йе кә Әз шандьмә, Әв сәр р'астийе йә, һун Ви нас накьн. ²⁹ Әз Ви нас дькьм, чьмки Әз жь Ви мә у Әви Әз шандьмә».

³⁰ Һынге кьрьн кә Ви быгьрьн, ле кәсәки нькарьбу Әв быгьрта, чьмки һе вәхте Ви нәһатьбу. ³¹ Ле жь ә'лаләте гәләка бауәрийа хвә Ви ани у готьн: «Гава

кӧ Мәснӧ бе, Эве жь кьрьнед ви зедәтыр нишана бькә?»

**Бона гьртъна Иса
нобәдар тенә шандьне**

³² Ферьсийа әв готә-гота дәрһәда Вида жь нава щьм-ә'те бьхист у сәрәкед к'аһина нобәдар шандьн, вәки Ви бьгьрн. ³³ Иса гот: «Әзе һнәк вәхт жи т'әви вә бьминьм, паше Әзе һәр'ьмә щәм Ви, Йе кӧ Әз шандьмә. ³⁴ Һуне ль Мьн бьгәр'ьн, ле Мьн набиньн. Щийе кӧ Әзе ле бьминьм, һун нькарьн бен». ³⁵ Һнге щьһуйа һәвдӧр'а готьн: «Әв мәрьве к'ӧда һәр'ә, кӧ әме Ви нәбиньн? Қәй нета Ви һәйә һәр'ә щәм щьмә'та мәйә кӧ ль нав йунанада^ф бәла буйә у йунана һин кә? ³⁶ Әв чь хәбәрдан ә әв дькә: «Һуне ль Мьн бьгәр'ьн у Мьн нәбиньн, щийе кӧ Әзе ле бьминьм, һуне нькарьбьн бен?»»

Ч'әмед ава жийине

³⁷ Р'ожа хьлазийе, р'ожа щә-жьнейә һәрә ә'зиз, Иса сәкьни у бь дәнгәки бьльнд гот: «Һәгәр

йәк т'и йә, бьра бе щәм Мьн у вәхвә. ³⁸ Эве кӧ бауәрийа хвә Мьн бинә*, чава кӧ ньвисар дь-бежә: «Ве жь нав-дьле ви ч'әмед ава жийине бьк'ьшьн»**. ³⁹ Иса әв готьн бона ви Р'ӧһ'е Пироз гот, к'ижан кӧ бауәрмәндед Ви ве бьстандана. Р'ӧһ'е Пироз һе нәһатьбу дайине, чьмки Иса һе нәһатьбу р'умәткьрьне.

Дӧтирәтийа нав ә'лаләте

⁴⁰ Гава вана әв готьн бьхист, һнәкед жь ә'лаләте готьн: «Р'асти жи әва әв п'ехәмбәр ә». ⁴¹ Һнәка жи гот: «Әва Мәснӧ ә», ле һнәкед дьн жи готьн: «Чьма Мәснӧ жь Щәлиле бе? ⁴² Нә ньвисар дьбежә, кӧ Мәснӧ жь зӧр'әта Дауьд^ф у жь гӧнде Дауьд ве бе, ава готи жь Бәйтләһ'ме^ф?» ⁴³ Бь ви авайи нав ә'лаләтеда, ль сәр Ви дӧ-тирәти пешда һат. ⁴⁴ Һнәкед жь ван хвәстын Әв бьгьртана, ле т'ӧ кәси дәст нәда Ви.

Нәбауәрийа сәрверед щьһуйа

⁴⁵ Һнге нобәдар вәгәр'ийанә щәм ферьси у сәрәкед к'аһина.

* ^{7:38} Хьлазийа р'еза 37-а у сәре р'еза 38-а аһа жи те фә'мкьрьне: «Һәгәр йәк т'и йә, бьра бе щәм мьн у әве кӧ Мьн бауәр бькә, бьра вәхвә».

** ^{7:38} Исаяа 58:11; Һәзәкийел 47:1; Зәкәрийа 14:8.

Вана жь нобэдара пьрси: «Wə чьма Əw нэани?»⁴⁶ Нобэдара ль ван вэгэр'анд у готын: «Т'ö кэси т'ö шара мина ви мэрьви хэбэр нэдай!»⁴⁷ Ынге ферьсийа ль ван вэгэр'анд у готын: «Иди эви һун жи жь р'е дэрхьстьнэ?»⁴⁸ Т'ö жь сэрвер у ферьсийа кэсэки бавэрийа хwэ же анийэ,⁴⁹ пештьри ве щьмэ'та мэ'рм, кö Qануне нъзанэ у ньфьр' ле йэ?»⁵⁰ Никодемо, йе кö бэре чубу щэм Иса у жь ферьсийа бу, ванр'а гот: «Гэло Qануна мэ диwana мерьв дькэ, һ'эта кö гөһдарийа ви нэкэ у нъзаньбэ кö эw чь дькэ?»⁵² Ль ви вэгэр'андын у готын: «Дьбэ кö тө жи жь Щэлиле йи? К'ур э'нэнэ кэ, те бьбини кö жь Щэлиле т'ö п'ехэмбэр дэрнак'эвн».

**Жьна гөнэк'ар^ф те
бахшандьне**

⁵³ У һэр кэс чу мала хwэ,
8¹ ле Иса чу ч'ийайе^ф Зэй-т'уне.² Сэре сьбэне зу Əw диса вэгэр'ийа п'арьстгэһе, т'эмамайа щьмэ'те һатэ щэм Wi. Əw р'уньшт у дэстпекьр эw һин кьрын.³ Qанунзан^ф у ферьсийа жьнэкэ кö зьнек'арийеда һатьбу

гьртые анин у ль бэр һ'эмуйа данэ сэкьнандьне.⁴ Вана жер'а гот: «Дэрсдар, эва жьна зьнек'арийеда һатэ гьртые.⁵ Qанунеда Муса т'эми дайэ мэ, кö эм йед аһа бьдье бэр кэвьра. Аwa Тö чь дьбежи?»⁶ Бь ве готые Əw дьшер'ьбандьн, wэки ньге ван ши бьгьрэ, Wi нөһөq дэрхьн. Ле Иса Хwэ quз кьр у бь т'элийа Хwэ ль сэр э'рде ньвиси.⁷ Ле гава ван сэрһэв-сэрһэв дьпьрсин, Əwi сэре Хwэ бьльнд кьр у ванр'а гот: «Нава wэда к'и бегөнэ йэ, бьра кэвьре пешьн эw бавежэ we».⁸ У диса Wi Хwэ quз кьр у бь т'элийа Хwэ сэр э'рде ньвиси.⁹ Вана кö эв йэк бьһист, жь мэзьна гьрти йэк-йэк дэрк'этьн. Иса т'эне ма у к'олфэт жи ль wьр сэкьни мабу.¹⁰ Иса сэре Хwэ бьльнд кьр у wer'а гот: «Ə'вде, к'ане нэ? Кэсэки тө нөһөq нэкьри?»¹¹ Əwe готэ Wi: «Т'ö кэс нэма, эз хөлам!» У Иса готе: «Эз жи тө нөһөq накьм. һэр'э у иди жь вьр шунда гөна нэкэ»*.

Р'онайа дьнйайе

¹² Иса диса т'эви ван хэбэр да у гот: «Эз ьм р'онайа

* 8:11 Нав дэстньвисаред һэрэ qэншда жь 7:53-а һ'эта 8:11-а т'өнэйэ.

дънйайе. Эве кӧ пэй Мън бе, we т'ӧ шар тэ'рийеда нэгэр'э, ле we р'онайа вийэ жийине һэбэ». ¹³Ферьсийа ле вэгэр'анд у готыне: «Тӧ шэ'дэтийе бона Хвэ дьди, шэ'дэтийа Тэ нэ р'аст э». ¹⁴Иса шаба вана да у гот: «Һэгэр Эз Хвэха бона Хвэ шэ'дэтийе дьдъм, шэ'дэтийа Мън р'аст э, чъмки Эз занъм Эз жь к'ӧ һатъмэ у к'ӧда дьчъм. Ле һун ньзаньн кӧ Эз жь к'ӧ тем, йан к'ӧда дьчъм. ¹⁵Һун ль анэгори дитьна ч'э'ва диwane дькьн, ле Эз диwана т'ӧ кэси накъм. ¹⁶Ле һэгэр Эз диwane бькъм жи, диwanкьрна Мън р'аст э, чъмки Эз нэ т'эне мэ, Эз у Бав эм һэвр'а нэ, йе кӧ Эз шандъмэ. ¹⁷Qануна wэда жи ньвисар э, кӧ шэ'дэтийа дӧ мэрьва р'аст э*. ¹⁸Эз бона Хвэ шэ'дэтийе дьдъм у Баве кӧ Эз шандъмэ жи бона Мън шэ'дэтийе дьдэ».

¹⁹Һынге ван же пьрси: «К'ане йэ Баве Тэ?» Иса ль ван вэгэр'анд у гот: «Һун нэ Мън нас дькьн, нэ жи Баве Мън. Һэгэр wэ Эз нас бькьрама, wэйе Баве Мън жи нас бькьра». ²⁰Иса эв

хэбэр п'арьстгәһеда wәхте һинкьрна Хвэ готьн, ль we ода кӧ дийари теда дьһатэ т'ӧпкьрне, ле кэси Эw нэгьрт, чъмки he wәхте Wi нәһатьбу.

Иса нэ жь ве дьне йэ

²¹Wi диса wanр'а гот: «Эз дьчъм, һуне ль Мън бьгэр'ьн у һуне нав гӧнед хwэда бьмьрн. Һун нькарьн бенэ wi шийе кӧ Эзе һэр'ьме». ²²Сэр ве йэке шьһуйа гот: «Дьбэ кӧ эве Хвэ бькӧжэ кӧ дьбежэ: «Һун нькарьн бенэ wi шийе кӧ Эзе һэр'ьме?»»

²³Иса wanр'а гот: «Һун жь жере нэ, Эз жь жоре мэ, һун жь ве дьнйайе нэ, ле Эз нэ жь ве дьнйайе мэ. ²⁴Бона ве йэке Мън wэр'а гот, кӧ һуне нав гӧнед хwэда бьмьрн. Һэгэр һун баwэр нэкьн кӧ ЭЗ ЭW ЫМ*, һуне нав гӧнед хwэда бьмьрн». ²⁵Һынге же пьрсин: «Тӧ к'и йи?» Иса wanр'а гот: «Эз Эw ьм, Йе кӧ сэре серида wэр'а дьбежъм. ²⁶Гэлэк тышт һэнэ, кӧ Эз дэрһэqа wэда бежъм у диwана wэ бькъм. Ле Йе кӧ Эз шандъмэ сэр р'астийе йэ у чь

* 8:17 Qануна Дӧшари 19:15.

* 8:24 Шьровэкьрне бьн р'еза Йуһ'әнна 8:58-да бьхуньн.

кө Мьн жь Ви бьхистийэ, Эз дьнайер'а we дьбежым».

²⁷ Вана хэбэрдана Ви фэ'м нэкьр, кө Ви ани сэр Баве. ²⁸ Ынге Иса ванр'а гот: «К'энге хун Көр'е Мерьв бьльнд кьн, хуне Ынге бьзаньбьн кө ЭЗ ЭW ЫМ* у Мьн қэт т'о тышт хwэсэрихwэ нэкьрийэ, ле Баве чава Эз хин кьрьмэ, Эз оса хэбэр дьдьм. ²⁹ У Йе кө Эз шандьмэ т'эви Мьн э у Ви Эз т'эне нэһьштьмэ, чьмки Эз хэр гав кьрьнед кө Ви хwэш тен, дькьм». ³⁰ Гава Иса аһа хэбэр да, гэлэк мэрьва бавэ-рийа хwэ Ви ани.

Р'астийе wэ аза кэ

³¹ Ынге Иса готэ ван шьһуйа, йед кө бавэрийа хwэ Ви анин: «Һэгэр хун сэр хинкьрьна Мьн бьминьн, хуне р'аст шагьр-тед Мьн бьн. ³² Хуне р'астийе нас кьн у р'астийе wэ аза кэ». ³³ Вана ле wэгэр'анд у готье: «Эм жь зөр'эта Бьраһим^ф ьн у т'о шар мэ холамти кэсир'а нэкьрийэ. Тө чава дьбежи: <Хуне аза бьн?»

³⁴ Иса ль ван wэгэр'анд у гот: «Эз р'аст бе хельф wэр'а дьбе-

жьм, хэр кэсе кө гона дькэ, эw холаме гона йэ. ³⁵ Холам һ'эта-һ'этайе маледа наминэ, ле көр' һ'эта-һ'этайе дьминэ. ³⁶ Аwa һэгэр Көр'е Хwэде wэ аза кэ, хуне р'асти аза бьн. ³⁷ Эз заньм кө хун жь зөр'эта Бьраһим ьн, ле хун дькьн кө Мьн бькөжьн, чьмки хэбэред Мьн дьле wэда ши набьн. ³⁸ Мьн чь кө щэм Баве Хwэ дитийэ, Эз we дьбежым, wэ жи чь кө щэм баве хwэ бьхистьнэ we йэке дькьн».

Зар'ед мирешьн

³⁹ Вана ле wэгэр'анд у готье: «Баве мэ Бьраһим э». Иса ванр'а гот: «Һэгэр хун зар'ед Бьраһим буна, wэйе кьред Бьраһим бькьрана. ⁴⁰ Ле ньһа хун дькьн кө Мьн бькөжьн, йэки оса кө р'асти жь Хwэде бьхистийэ, wэр'а дьбежэ. Бьраһим тыштэки аһа нэкьр. ⁴¹ Хун кьред баве хwэ дькьн». Ынге Wир'а готьн: «Эм р'ийа зьнек'арийеда дьне нэк'этьнэ! Бавэки мэ һэйэ, Эw жи Хwэде йэ». ⁴² Иса ванр'а гот: «Һэгэр Хwэде Баве wэ буйа, wэйе Эз һ'ыз бькьрама, чьмки Эз жь

* 8:28 Шьровэкьрьне бьн р'еза Йун'энна 8:58-да бьхуньн.

щэм Хвэде р'абум хатъмэ вьр. Эз нэ кӧ хвэсэрихвэ хатъмэ, ле Эви Эз шандъмэ. ⁴³ Чьма хун тыштед кӧ Эз дьбежъм фэ'м накьн? Чьмки хун нька-рьн готьнед Мьн бьбьн. ⁴⁴ Хун баве хвэда жь мирешьн ьн у дьхвазьн хвэстьнед баве хвэ биньнэ сери. Эв жь сэ-ре серида қэт'ъл бу у ви т'ӧ шар хвэ р'астийе нэгьртийэ*, чьмки нава вида р'асти т'ӧнэ. Гава эв дэрэва дькэ, эв гора бьнийат'а хвэ дькэ, чьмки эв дэрэвин э у баве дэрэва йэ. ⁴⁵ Ле чьмки Эз р'астийе дьбежъм, хун Мьн бавэр накьн. ⁴⁶ Жь вэ к'и дькарэ избат кэ, кӧ гӧне Мьн хэйэ? Ава хэгэр р'астийе дьбежъм, чьма хун Мьн бавэр накьн? ⁴⁷ Эве кӧ жь Хвэде йэ, готьнед Хвэде дьбьне. Бона ве йэке хун готьнед Хвэде набьнен, чьмки хун нэ жь Хвэде нэ».

Иса у Бьрагим

⁴⁸ Щьхуйа ле вэгэр'анд у готьне: «Чьма эм р'аст набезьн, кӧ Тӧ самэри йи у щьна дьк'эви?» ⁴⁹ Иса ванр'а гот: «Эз щьна нак'эвьм. Эз қэдь-

ре Баве Хвэ дьгьрьм, ле хун Мьн бегӧрмэт дькьн. ⁵⁰ Эз р'умэта наве Хвэ нагэр'ьм, ле йэк хэйэ кӧ ле дьгэр'э у сэрда дьньгер'э. ⁵¹ Эз р'аст бе хельф вэр'а дьбежъм, хэгэр йэк готьна Мьн хвэй кэ, эв т'ӧ шар мьрьне набинэ». ⁵² Ынге щь-хуйа жер'а гот: «Иди эм заньн кӧ Тӧ щьна дьк'эви! Бьрагим жи мьр, п'ехэмбэр жи мьрьн у ньна Тӧ дьбежи: «Хэгэр йэк готьна Мьн хвэй кэ, т'ӧ шар намьрэ». ⁵³ Чьма Тӧ жь баве мэ Бьрагим четьр и? Эв мьр, п'ехэмбэр жи мьрьн. Тӧ Хвэ дэвса к'е датини?»

⁵⁴ Иса шаб да: «Хэгэр Эз хвэха р'умэта наве Хвэ бьльнд кьм, р'умэта наве Мьн нэ тыштэк э. Эв, Баве Мьн э, Йе кӧ р'умэта наве Мьн бьльнд дькэ, к'и жанир'а хун дьбежьн: «Хвэдейе мэ йэ». ⁵⁵ Хун Ви қэт нас накьн, ле Эз Ви нас дькьм. Хэгэр Эз бежъм, Эз Ви нас накьм, Эзе жи мина вэ дэрэв дэрэм, ле Эз Ви нас дькьм у готьна Ви хвэй дькьм. ⁵⁶ Баве вэ Бьрагим х'эйра ве р'ожа Мьнда бу, ви дит у ша бу». ⁵⁷ Бона ве йэке щьхуйа жер'а гот: «Тӧ не пенши

* ^{8:44} Аһа жи те фэ'мкьрьне: «Эв т'ӧ шар нэбу алиие р'астийе».

сали т'өнә йи! Тә Брахим жи дитийә?»⁵⁸ Иса ванр'а гот: «Эз р'аст бе хельф вәр'а дьбежым, һе бәри Брахим ЭЗ ҺӘМӘ»*.
⁵⁹ Һынге ван кәвр һьлдан кә бавежнә Ви, ле Иса Хвә жь ван вәдьзи у жь п'арьстгәһе дәрк'әтә дәрва чу.

**Вәбуна ч'ә'вед
йәки зькмакийеда кор**

9 ¹ Гава кә Иса дәрбаз дьбу, Әви мәрвәки жь зькмакийеда кор дит. ² Шагьртед Ви же пьрсин: «Дәрсдар, гөне к'е йә кә әв мәрва кор жь дийа хвә буйә? Гөне ви йә, йан йе де у баве ви йә?» ³ Иса ль ван вәгәр'анд у гот: «Нә гөне ви йә, нә жи йе де у баве ви йә, ле әв йәк аһа буйә, вәки кьред Хвәде ль сәр ви бенә ә'йанкьрьне. ⁴ Һ'әта кә р'ож һәйә, гәрәке әм кьред Ви бькьн, Йе кә Эз шандьмә. Шәв те, һынге т'ө кәсе нькарьбә тыштәки бькә. ⁵ Һ'әта кә Эз дьнайеда мә, р'онайа дьнайәе мә».

⁶ Әви әв йәк кә гот, т'уйи әрде кьр, жь т'уке һ'әр'и чекьр, әв һ'әр'и ч'ә'ве ви мәрви да ⁷ у жер'а гот: «Һәр'ә сәрч'ә'ве хвә

һ'әвзе Силвамеда бышо», (кә әв нав те фә'мкьрьн «Шанди»). Әви жи чу сәрч'ә'ве хвә шушт у бь ч'ә'вед вәбуйи вәгәр'ийа.

⁸ Щинаред Ви у әвед кә бәре әв дитьбун кә ви п'арс дькьр, дьготьн: «Әва әви кор нинә, кә р'удьньшт у п'арс дькьр?»
⁹ Һьнәка дьгот: «Әва әв ә», һьнәка жи дьгот: «На, нә әв ә, ле мина ви йә». Ле ви хвәха дьгот: «Эз әв ьм». ¹⁰ Һынге же пьрсин: «Кә өса йә ч'ә'вед тә чава вәбунә?»
¹¹ Әви ль ван вәгәр'анд у гот: «Әв мәрвәе кә жер'а дьбежьн Иса, Әви һ'әр'и чекьр у ль ч'ә'вед мьн дан у мьнр'а гот: «Һәр'ә һ'әвзе Силваме у сәрч'ә'ве хвә бышо». Эз жи чум, мьн сәрч'ә'ве хвә шушт у ч'ә'вед мьн вәбун».
¹² Вана же пьрси: «К'а Әв к'ө йә?» Әви гот: «Эз ньзаньм».

**Ферьси гьлийа
жь йе қәнщбуйи дьк'ьшинь**

¹³ Вана әв мәрвәе кә бәре кор бу, бьрьнә шәм ферьсийа.
¹⁴ Әв р'ожа кә Иса һ'әр'и чекьр у ч'ә'вед ви вәкьрьн, шәми бу.
¹⁵ Ферьсийа жи же пьрси, к'а

* 8:58 Дәрк'әтьн 3:13-14.

чава ч'э'вед ви вэбунэ? Эви ванр'а гот: «Һ'эр'и ль ч'э'вед мьн да, мьн сэрч'э'ве хвэ шушт у ньһа эз дьбиньм». ¹⁶ Ынге һьнэкэ жь ферьсийа гот: «Эв мэрьва нэ жь Хвэде йэ, чьмки Эв р'ожа шэмийе хвэй накэ». Ле һьнэка жи дьгот: «Мэрьвэки гөнэк'ар чава дькарэ ван к'эрэмэта бькэ?» Бь ви авайи нав ванда бу дөтирэти. ¹⁷ Ынге, диса готьнэ йе кö кор бу: «Тö чь дьбежи бона Эви кö ч'э'вед тэ вэкьрын?» Эви жи гот: «Эв п'ехэмбэр э».

¹⁸ Ле шьһуйа бавэр нэдькьр кö эв кор буйэ у ч'э'вед ви вэбунэ, һ'эта гази де у баве ви нэкьрын ¹⁹ у жь де у баве ви нэпьрсин: «Эв э эв кöр'е вэйи кö һун дьбежьн, жь зькмакийеда кор э? Эва чава ньһа дьбинэ?» ²⁰ Де у баве ви ль ван вэгэр'андьн у готьн: «Эм заньн кö эва кöр'е мэ йэ у жь зькмакийеда кор э. ²¹ Ле ньһа эв чава дьбинэ, эм ньзаньн, йан к'е ч'э'вед ви вэкьрынэ, эм ве жи ньзаньн. Эв иди мэзын э, жь ви бьпьрсьн, бьра эв шаба хвэ бьдэ». ²² Де у баве

ви жь тьрса шьһуйа аһа готьн, чьмки шьһуйа пешда йа хвэ кьрбунэ йэк: «Һэгэр к'и бежэ Иса Мэсир э, эве жь к'ьниште бе дэрхьстьне». ²³ Лэма де у баве ви готьн: «Эв иди мэзын э, жь ви бьпьрсьн».

²⁴ Ава шара дöда вана гази ви мэрьве кö кор бу кьрын у готьне: «Бэр Хвэде р'аст бежэ!* Эм заньн кö Эв Мэрьва гөнэк'ар э». ²⁵ Эви ль ван вэгэр'анд у гот: «Эз ньзаньм Эв гөнэк'ар э, йан на, ле эз т'эне тьштэки заньм кö эз кор бум у ньһа дьбиньм». ²⁶ Диса жь ви пьрсин: «Эви чь тэ кьр? Ч'э'вед тэ чава вэкьрын?» ²⁷ Эви ль ван вэгэр'анд у гот: «Мьн һежа вэр'а гот, ле вэ гөһдари нэкьр. Чьма һун дьхвазьн диса бьбьһен? Дьбэ кö һун жи дьхвазьн бьбьһэнэ шагьртед Ви?» ²⁸ Вана эв беһөрмөт кьр у готьн: «Тö йи шагьрте Ви, ле эм шагьртед Муса нэ! ²⁹ Эм заньн кö Хвэде т'эви Муса хэбэр дайэ, ле бона Ви эм ньзаньн кö Эв жь к'ö йэ!»

³⁰ Эви мэрьви ль ван вэгэр'анд у гот: «Һэма эв э э'щеба

* 9:24 Бь йунани хэбэр бь хэбэр аһа йэ: «Шькьрийе бьдэ Хвэде», чава ви бьдьнэ сонде (Йешу 7:19).

гъран, кӧ хун ньзаньн Эw жь к'ӧ йӧ, ле Wi ч'э'вед мын вӧкьрын. ³¹ Эм заньн кӧ Хwӧде дӧнге гӧнӧк'ара набыӧе. Ле хӧгӧр мӧрвӧк хwӧденас ӧ у хwӧстьна Wi дькӧ, Хwӧде дӧнге wi дьбыӧе. ³² He бӧреда т'ӧ щара qӧт нӧхатийӧ бьхистьне, кӧ йӧки ч'э'вед мӧрвӧеки зькмакийеда кор вӧкьрӧбьн. ³³ Hӧгӧр Эва Мӧрва жь Хwӧеда нибуяа Wi нькарбу т'ӧ тьшт бькьра». ³⁴ Щаба wi дан у готьн: «Тӧ сӧрда-педа нав гӧнада дьне к'ӧти йи у мӧ хин дьки?» У ӧw жь к'ьниште дӧрхьстьнӧ дӧр.

Корбуна р'ӧh'ани

³⁵ Гава Иса бьхист кӧ ӧw дӧрхьстьнӧ дӧр, ӧw дит у жер'а гот: «Тӧ бawӧрийа хwӧ Кӧр'е Мервь тини?» ³⁶ Эwi пьрси у готе: «Эз хӧлам, Эw К'и йӧ, wӧки ӧз бawӧрийа хwӧ Wi биньм?» ³⁷ Иса жер'а гот: «Тӧ Эw дит у Эw ӧ Йе кӧ ньha т'ӧви тӧ хӧбӧр дьдӧ». ³⁸ Эwi гот: «Хӧдан, ӧз бawӧр дькьм!» у бӧр Wi та бу. ³⁹ Иса гот: «Эз бона диwанкьрне hatьмӧ ве дьнйайе, wӧки йед кӧ набиньн бьбиньн у йед кӧ дьбиньн кор бьн».

⁴⁰ Hьнӧкӧ жь ферьсийа ль wьр hazьр бун, гава ӧв йӧк

бьхистьн, жер'а готьн: «Чьма ӧм жи кор ьн?» ⁴¹ Иса готӧ wан: «Hӧгӧр хун кор буна, гӧнед wӧйе т'ӧнӧбуна. Ле ньha хун кӧ дьбежьн: <Эм дьбиньн>, дьдьнӧ к'ьфше кӧ хун нава гӧнед хwӧда дьминьн.

Шьван у пӧзед wi

10 ¹ Эз р'аст бе хельф wӧр'а дьбежьм, ӧве кӧ дерир'а нак'ӧвӧ ахьле пез, ле щики дьнр'а дьк'ӧве, ӧw дьз у qачах ӧ. ² Ле ӧве кӧ дерир'а дьк'ӧве, ӧw шьване пез ӧ. ³ Дӧргӧhван дӧри ль бӧр вӧдькӧ, пӧз дӧнге wi дьбыӧе у ӧw бь нава гази пӧзед хwӧ дькӧ у wан дӧрдьхӧ дӧрва. ⁴ Гава ӧw пӧзед хwӧ гьшки дӧрдьхӧ, пешийе дьк'ӧвӧ у пӧз жи пӧй wi дьчӧ, чьмки дӧнге wi нас дькьн. ⁵ Эw т'ӧ шар пӧй йӧки хӧриб начьн, ле жь wi дьр'ӧвьн, чьмки дӧнге йе хӧриб нас накьн».

⁶ Иса ӧв мӧсӧлӧ wанр'а гот, ле wан фӧ'м нӧкьр, кӧ Эw чь wанр'а дьбежӧ.

Шьване qӧнщ

⁷ Awa Иса диса wанр'а гот: «Эз р'аст бе хельф wӧр'а дьбежьм, Эз ьм дӧре пез. ⁸ Эw h'ӧмуйед кӧ бӧри Мын hatьнӧ дьз у qачах

ьн, ле пез гōндарийа ван нә-
кърыйә. ⁹Эз ьм дәри. Йе кō бь
дәсте Мьн бьк'әвә һьндөр', we
хьлаз бә. Әве бьк'әвә һьндөр',
дәрк'әвә у ч'ере бьбинә. ¹⁰Дьз
т'әне бона дьзийе, кōштъне у
қыр'кърне те. Ле Эз һатъмә
кō жийина ван һәбә, жийина
сәр жийине.

¹¹Эз ьм шьване қәнщ. Шь-
ване қәнщ ә'мьре Хвә бона
пәзе Хвә дьдә. ¹²Ле йе п'игар^ф,
кō нә шьван ә у пәз жи нә йе
ви йә, гава дьбинә гөр те, әв
пез дьһелә у дьр'әвә. Гөр жи
дьк'әвә нава пез т'ур'-т'ур'и
дькә. ¹³П'игар дьр'әвә, чьмки
әв п'игар ә уль бәр пез нак'ә-
вә. ¹⁴Эз ьм шьване қәнщ. Эз
йед Хвә нас дькьм у йед Мьн
жи Мьн нас дькьн, ¹⁵чава кō
Бав Мьн нас дькә, Эз жи өса
Ви нас дькьм у ә'мьре Хвә
бона пәзед Хвә дьдьм. ¹⁶Пәзед
Мьнә дьн жи һәнә, йед кō нә
ви ахлида нә. Гәрәке Эз вана
жи биньм у әве дәнге Мьн
бьбьһен у бьбьнә кәрик бәр
шьванәки. ¹⁷Бона ве йәке Бав
Мьн һ'ыз дькә, чьмки Эз ә'мьре
Хвә дьдьм, вәки Эз we диса
бьстиньм. ¹⁸Т'ө кәс ви ә'мьри

жь Мьн настинә, ле Эз Хвәха
ви дьдьм. Һ'өкөме Мьн һәйә,
Эз ви бьдьм у һ'өкөме Мьн һә-
йә диса ви бьстиньм. Мьн әв
т'әми жь Баве Хвә стандийә».

¹⁹Бона ве хәбәрдане диса
нава щьһуйада бу дōтирәти.
²⁰Жь ван гәләка дьгот: «Әва
щьнак'әти^ф йә у дин ә. Чьма
һун гōндарийа Ви дькьн?»

²¹Һьнәкед дьн жи дьготьн:
«Әва хәбәрдана нә йа щьна-
к'әтийа йә. Қәт щьн дькарьн
ч'ә'вед кора вәкьн?»

Нәбавәрийа щьһуйа

²²Һьнге ль Оршәлиме Щә-
жьна^ф Пирозкърна П'арьст-
гәһе* һат у зьвьстан бу. ²³Иса
ль п'арьстгәһе һewanгәһа Сь-
леманда^ф дьгәр'ийа. ²⁴Щьһуйа
ль дора Ви гьрт у же пьрсин:
«Һ'әта к'әнге Те мә щькеда
бьһели? Һәгәр Тө йи Мәсиг,
мәр'а ашкәрә бежә!»

²⁵Иса ль ван вәгәр'анд у гот:
«Мьн вәр'а гот, ле вә бавәр
нәкьр. Әв кьред кō Эз бь наве
Баве Хвә дькьм, әв бона Мьн
шә'дәтийе дьдьн, ²⁶ле һун бавәр
накьн, чьмки һун нә жь пәзед
Мьн ьн. ²⁷Пәзед Мьн дәнге

* 10:22 Бь готьнәкә дьн: «Бōһорти-жьбарәкьрна П'арьстгәһе».

Мьн дьбьһен, Эз жи ван нас дькьм у эw пэй Мьн тен. ²⁸Эз жийина һ'эта-һ'этайе дьдьмэ ван у эw т'о шар онда набьн у т'о кэсе ван жь дэсте Мьн дөрнэхэ. ²⁹Әвед кө Баве Мьн данэ Мьн, сэр һэр тыштир'а нэ* у т'о кэс нькарэ ван жь дэсте Баве Мьн дэрхэ. ³⁰Эз у Бав йэк ьн».

³¹Ль wьр щьһуйа диса кэвьр һьлдан, кө Wi бьдье бэр кэвьра. ³²Иса ванр'а гот: «Мьн жь Баве гэлэк кьред қәнш нишани wэ кьрын. һун бона к'ижан кьри Мьн дьдье бэр кэвьра?» ³³Щьһуйа ле wэгэр'анд у готье: «Әм бона кьред қәнш Тэ надьнэ бэр кэвьра, ле чьмки Тө Хwэде бөһөрмэт дьки! Тө мэрвь и, ле Хwэ дьки Хwэде».

³⁴Иса ль ван wэгэр'анд у гот: «Нэ Qануна wэда ньвисар ө, кө Хwэде гот: «һун Хwэде нэ»*? ³⁵Һэгэр Әw ван «Хwэде» һ'эсаб дькэ, к'ижанар'а хэбэра Хwэде һатийэ дайине (у набэ жи кө эw ньвисар бөтал бө), ³⁶дэ ижар һун Wир'а чава

дьбежьн: «Тө Хwэде бөһөрмэт дьки», Йе кө Баве пироз^ф кьр* у шандэ дьнайе, чьмки Мьн гот: «Эз Көр'е Хwэде мә». ³⁷Һэгэр Эз кьред Баве Хwэ накьм, Мьн бawэр нэкьн. ³⁸Ле wэки дькьм, һэгэр һун Мьн бawэр накьн жи, һэма ван кьред кө Эз дькьм бawэр бькьн, wэки һун бьзаньбьн у ф'м кьн, кө Бав нава Мьнда йэ у Эз нава Wiда мә». ³⁹Һьнге диса хwэстьн кө Wi бьгьрын, ле Иса жь дэсте ван дэрк'эт.

⁴⁰Иса диса дэрбази wi алийе ч'эме Урдөне бу у ль we дэре ма, wi щийе кө Йуһ'әнна пешда дьньхөманд. ⁴¹Гэлэк мэрвь дьһатьнэ шэм Wi у нав хwэда дьготьн: «Йуһ'әнна т'о нишан нөкьр, ле чь тыштед кө Йуһ'әнна дэрһөқа Ви мэрвьиде готьнэ, һ'эму р'аст дэрк'этьн». ⁴²У ль we дэре гэлөка бawерийа хwэ Wi ани.

Мьрна Лазар

11 ¹Мэрвьэк һэбу наве wi Лазар, эw нэхwэш к'эт.

* ^{10:29} Нав һьнэк дэстньвисарада аһа йэ: «Баве Мьни кө эw данэ Мьн, сэр һ'эмуйар'а йэ».

* ^{10:34} Зэбур 82:6.

* ^{10:36} Бь готьнэкэ дьн: «Бөһөрти-жьбарэ кьр, башқэ кьр».

Эw жь Бэйтанияе бу, жь wi гонде Мэрийэме^ϕ у хушка we Мэрт'айе. ²Эва эw Мэрийэма^ϕ бу, йа кө р'уне бинхwэш ль Хөдан дабу у бь п'ор'е хwэ ньгед Wi паqьж кьрьбун, эw Лазаре бьре we бу нэхwэш. ³Аwa һәр дө хушка Исар'а шаб шандьн у готьн: «Хөдан, ва эwi кө Тө же һ'ыз дьки нэхwэш э». ⁴Иса гава эв йэк бьхист, гот: «Эв нэ нэхwэшийа мьрьне йэ, ле бона р'умэта Хwэде йэ, wэки бь we йэке р'умэта Көр'е Хwэде бьльнд бэ».

⁵Иса Мэрт'а, хушка we у Лазаре бьре ван һ'ыз дькьрын. ⁶Ле гава Wi бьхист кө Лазар нэхwэш э, Эw дө р'ожед дьн жи ль wi щийи дэрэнги бу. ⁷Пэйр'а Wi шагьртед Хwэр'а гот: «Wэрьн эм диса һэр'ьнэ Щьһустане». ⁸Шагьрта жер'а гот: «Дэрсдар, чэндэк пешда щьһуйа дькьр кө Тэ бьдьнэ бэр кэвьра, Тө диса дьчи we дэре?» ⁹Иса ль ван вэгэр'анд у гот: «Нэ р'ож донздэһ сьһ'эт э? һэгэр йэк р'оже бьгэр'э эw нальк'омэ, чьмки р'онайа ве дьнийае дьбинэ. ¹⁰Ле һэгэр йэк шэве бьгэр'э, эw дьльк'омэ, чьмки т'эви wi р'онайи т'өнэ». ¹¹Пэй ве хэбэрданер'а

Эwi ванр'а гот: «Пьсмаме мэ Лазар хэwр'а чуйэ, ле Эзе һэр'ьм кө wi һ'ышйар кьм». ¹²Шагьрта жер'а гот: «Хөдан, һэгэр эw р'азайэ, we р'абэ сэр хwэ». ¹³Иса дэрһөqа мьрьна wiда дьгот, ле ван т'ьре^ϕ кө Эw бона р'азана wi дьбежэ. ¹⁴Һьнге Иса ашкэрэ ванр'а гот: «Лазар мьр. ¹⁵У Эз ша мэ кө нэ ль wьра бум, чьмки эва йэка we бона к'ара бawэрийа wэбэ. Ле диса wэрьн эм һэр'ьнэ щэм wi». ¹⁶Һьнге Т'умае кө дьготьне «Һэвал-щевии», шагьртед һэвалед хwэр'а гот: «Эм жи һэр'ьн, кө т'эви Wi бьмьрын».

Иса йэ р'абуна мьрийа у жийин

¹⁷Гава Иса чу, Wi дит кө иди эw чар р'оже Лазар бу дэфьн кьрьбун. ¹⁸Бэйтания незики Оршэлиме бу, wэкэ се километьра же дур бу. ¹⁹Гэлэк щьһу һатьбунэ сэрхwэшийа Мэрт'а у Мэрийэме, бона мьрьна бьре ван.

²⁰Гава Мэрт'айе бьхист кө Иса те, эw пешийа Wiда чу, ле Мэрийэм малда ма. ²¹Мэрт'айе готэ Иса: «Хөдан, һэгэр Тө вьр буйайи, бьре мьн нэдьмьр.

22 Ле нъна жи эз занъм Тö чъ жь Хвæде бьхвази, Эве бьдә Тә». 23 Иса готә we: «Бьре тәйе жь мьрьне р'абә». 24 Мөрт'айе ле вәгәр'анд: «Эз занъм Р'ожа Ахрәте, Р'ожа^ф Р'абуне әве р'абә». 25 Иса готә we: «Эз ым р'абун у жийин! Эве кö бавәрийа хвә Мьн бинә, һәгәр бьмьрә жи we бьжи. 26 У әве кö дьжи у бавәрийа хвә Мьн тинә, әв қәт намьрә. Тö ве йәке бавәр дьки?» 27 Мөрт'айе Вир'а гот: «Бәле Хөдан, эз бавәр дькьм, кö Тö Мәсин и, Көр'е Хвæде, Йе кö we бьһата дьнйайе».

Иса дьгьри

28 Пәй ве готьнер'а, чу гази хушка хвә Мәрийәме кьр у дьзива готе: «Дәрсдар һатийә у гази тә дькә». 29 Гава кö we бьһист, зу р'абу чу. 30 Иса һе нәк'әтьбу гөнд, ле ль ви щийи мабу, к'идәре Мөрт'а р'асти Ви һатьбу. 31 Щьһуйед кö маледа т'әви we бун у ль бәр дьле веда дьһатьн, гава дитьн кö Мәрийәм зу р'абу дәрк'әтә дәрва, данә пәй we чун. Ван т'ьре кö әв дьчә сәр т'ьрбе бьгьри. 32 Гава Мәрийәм гьһиштә ви щийи кö Иса ле бу, Эв дит, хвә авитә бәр

ньга у готе: «Хөдан, һәгәр Тö ль ве дәре буйайи, бьре мьн нәдьмьр». 33 Гава кö Иса ч'әв гьрийе we у гьрийе щьһуйед кö пер'а һатьбун к'әт, к'әсәра к'ур һате удьле Ви ешийа. 34 У жь ван пьрси: «Wә әв ль к'ö дәфьн кьрийә?» Вир'а готьн: «Хөдан, вәрә у бьбинә». 35 Иса гьрийа. 36 Ынге щьһуйа гот: «Дина хвә бьдьне, чьқас же һ'ьз дькьр!» 37 Жь ван һьнәка жи гот: «Әви кö ч'әв ед йе кор вәкьрн, нькарьбу оса бькьра, кö әв мәрьва жи нәмьра?»

Иса Лазаре мьри сах дькә

38 Ль сәр ве йәке Иса диса к'ур к'әсәр к'ьшанд у чу сәр т'ьрбе. Эв т'ьрб шкәфтәк бу у кәвьрәк бәр дәве we бу. 39 Иса гот: «Ви кәвьри веда кьн». Хушка йе мьри, Мөрт'айе Вир'а гот: «Хөдан, иди нъна бин к'әтийе, иро чаре ви йә мьрийә». 40 Иса готә we: «Мьн тәр'а нәгот, һәгәр тö бавәр бьки, те р'умәта Хвæде бьбини?» 41 Ынге кәвьр веда кьрн. Иса сәре Хвә бьльнд кьр у гот: «Баво, Эз зәф р'ази мә кö Тә дәнге Мьн бьһист. 42 Эз занъм кö Тö һәр гав дәнге Мьн дьбьһейи, ле Мьн бона хатьре ве щьмә'та

сэкьни гот, wәки бawәр бькьн кӧ Тә Эз шандьмә».

⁴³ Пәй ве готьнер'а бь дәнгә-ки бьльнд кьрә гази: «Лазар, дәрк'әвә!» ⁴⁴ Йе мьри жи дәст у п'ийед wi бь к'ьтан к'әфән-кьри^ф у сәрч'ә'ве wi бь дәстмаләке ньхамти дәрк'әтә дәрва. Иса ванр'а гот: «Wi вәкьн у бьхельн бьра һәр'ә».

Шевьра кӧштьна Иса

(*Матта 26:1-5; Марқос 14:1-2;*

Луқа 22:1-2)

⁴⁵ Ынгә гәләк шьһуйед кӧ һатьбунә щәм Мәрийәме, әв кьрьна Иса кӧ дитьн, бawәри-йа хwә Wi анин. ⁴⁶ Ле жь ван һьнәк жи чунә щәм ферьсийа у әв кьрьна Иса ванр'а готьн. ⁴⁷ У һьнгә ферьси у сәрәкед к'аһина шьвина^ф гьрәгьра гиһандьнә һәв у готьн: «Әме чь бькьн? Әва мәрьва гәләк нишана дькә. ⁴⁸ Ыгәр әм Wi аһа бьхельн, һ'әму we бawәрийа хwә Wi биньн у р'омайи жи we бен, щийе мәйи пироз^ф веран кьн у к'ока мьләте мә жи биньн».

⁴⁹ Йәки жь ван, Qәйафайе кӧ we сале сәрәкк'аһин бу, ванр'а гот: «Һун қәт тыштәки фә'м накьн! ⁵⁰ Нә жи дьгьһи-

жьнә гьлийа кӧ мәр'а һе дәст дьдә мәрвьәк бьмьрә бона шьмә'те, нә кӧ т'әмаийа мьләт онда бә». ⁵¹ Әв йәка әви һ'әмде хwә нәгот, ле чьмки әw сәрәкк'аһине we сале бу, п'ехәмбәрти^ф кьр, кӧ Исайе бәр мьләтва бьмьрә. ⁵² У нә кӧ т'әне бона мьләт, ле бона зар'ед Хwәдейә бәлабуи жи, кӧ ван бьщьвинә у бькә йәк. ⁵³ Аwa иди пәй we р'ожер'а шевьра кӧштьна Иса кьрьн.

⁵⁴ Бона ве йәке Иса иди ашкә-рә нава шьһуйада нәдьгәр'ийа, ле жь wьр чу бәр'ийе щики незики бажаре кӧ жер'а Әфра-йим дьготьн у т'әви шагьртед Хwә ль we дәре ма.

⁵⁵ Щәжьна шьһуйайә Дәрбаз-буне незик бу, гәләк мәрвьед жь дор-бәра бәри щәжьне һәвраз чунә Оршәлиме, wәки ль гора ә'дәт хwә бышон-вәшон. ⁵⁶ Ынгә әwana ль we дәре Иса дьгәр'ийан у п'арьстгә-һеда дьсәкьнин, жь һәвдӧ дьпьрсин: «Һун чь дьбежьн? Әwe ә'сә нәйе ве щәжьне?»

⁵⁷ Ферьси у сәрәкед к'аһина жи ә'мьр дәрхьстьбун, һәгәр кәсәк бьзаньбә Әw ль к'ӧ дәре йә, гәрәке гӧһе ван пе хьн, wәки әw Wi бьгьрьн.

**Иса Бэйтанийаеда
те р'ункьрьне^ф**

(*Матта 26:6-13; Марқос 14:3-9*)

12 ¹ Шэш р'ож бэри Шэ-
жна Дэрбазбуне, Иса
һатэ Бэйтанийае, ви шийе кӧ
Лазар ле дыма, йе кӧ Иса эв
жъ нав мьрийа р'акьрьбу. ² Ль
ве дэре вана қәдърәк жер'а
кьрын. Мэрт'аие хьзмәтк'ари
дыкьр, Лазар жи т'эви Иса нава
ванда ль сэр сьфре р'уньшти
бу. ³ Ынге Мэрийәме литьрэки
р'омайи* бь р'уне нардейи^ф сафи
у бьһа һылда, сэр нгыед Исада
кьр у пе п'ор'е хвә нгыед Ви
зьһа кьрын. Бина р'уне нарде
мал һылда. ⁴ Ле жь шагьртед Ви
йәки, Шьһудайе Исхәрийоти, йе
кӧ ве паше нәмамия Ви бь-
кьра гот: ⁵ «Чьма эв р'уне нарде
сесьд зиви* нәһатэ фьротане,
кӧ ль бәләнгаза бьһата бәла-
кьрьне?» ⁶ Эви эв йәк дыгот,
нә кӧ хәма ви бәләнгаз бун, ле
чьмки әв дьз бу, к'иське п'әра
щәм ви бу у чь кӧ дык'әте, әви
же дьч'опанд.

⁷ Ынге Иса готә ви: «Жь ве
к'ӧлфәте вәгәр'ә. Иди чьма ви
р'уни һ'әта р'ожа дәфьнкьрьна^ф
Мьн хвәй кә?» ⁸ Фәқире һәр
гав т'эви вә бьн, ле Эзе һәр
гав т'эви вә нибьм».

Шевьра кӧштйна Лазар

⁹ Жь щьһуйа гәләка бьһист
кӧ Иса ль ве дэре йә һатын.
Әв нә кӧ т'әне бона Иса һа-
тын, ле вәки Лазаре кӧ жь
нав мьрийа р'акьрийә жи
бьбиньн. ¹⁰ Ынге сәрәкед
к'аһина шевьрин кӧ Лазар жи
бькӧжьн, ¹¹ чьмки р'уйе вида
гәләк щьһу дьчун бавәрийа
хвә Иса данин.

**Иса бь р'умәт
дык'әвә Оршәлиме**
(*Матта 21:1-11; Марқос
11:1-11; Луқа 19:28-40*)

¹² Р'ожа дыне ә'лаләтәкә
гыран кӧ һатьбу щәжьне, гава
бьһист кӧ Иса те Оршәлиме,
¹³ вана ч'ьқьлед хӧрме һылдан
чунә пешийа Ви у кьрынә
дир'ин:

* ^{12:3} «Литьрэки р'омайи» ынге вәкә 325 гьраме ньһа бу.

* ^{12:5} «Сесьд зив» ынге вәкә хәбата п'аләки т'әмамия сале бу.

* ^{12:7} Аһа жи те фә'мкьрьне: «Бьра ви р'уни бона р'ожа дәфьнкьрьна
Мьн хвәй кә».

«Һосанна^ф! Бъмбарэк ә Әве
кө бы наве Хөдан те*, П'ад-
ше Исраеле!»

¹⁴ Иса щә'шькәк дит у ле си-
йар бу, чава ньвисар ә:

¹⁵ «Нәтырсә бажаре Сийоне^{ф*}.
Ва йә П'адше тә те, ль щә'-
шыка к'әре сийар буйи»**.

¹⁶ Шагъртед Ви пешийе әва
йәка фә'м нәкьрын, ле гава
Иса к'әтә р'умәта Хвә, һынге
һатә бира ван, кө әв йәк бона
Ви һатьбу ньвисаре у бона Ви
әва йәка кьрын. ¹⁷ Әв щьмә'та
кө һынге т'әви Ви бу, гава Ви
Лазар жь мьрне р'акьр у ә'мыр
кьр кө жь гор'е дәре, шә'дәтийа
ве йәке дыда. ¹⁸ Бона ве йәке
щьмә'т пешийа Вида чу, чьм-
ки вана быһистьбу кө Әви әва
нишана кьрийә. ¹⁹ Ферьсийа жи
һәвр'а гот: «Һун дыбиньн әва
йәка жь қәвата мә дәр ә. Ва
т'әмамияа дьнайәе пәй Ви чу!»

Һьнәк йунан ль Иса дьгәр'ын

²⁰ Нав ванда чәнд йунан^ф
жи һәбун, кө бона һ'әбандь-
не щәжьнеда һәвраз чубунә
Оршәлиме. ²¹ Әвана һатьнә

щәм Филипойе жь бажаре
Бәйтсайда Щәлиле һиви же
кьрын у готьне: «Әм хөлам, әм
дыхвазын Иса бьбиньн». ²² Фи-
липо чу әва йәка Әндравьср'а
гот, Әндравьс у Филипо жи
чун Исар'а готьн. ²³ Иса ль ван
вәгәр'анд у гот: «Әв сьһ'әта кө
Көр'е Мерьв ве бе р'умәткь-
рьне пер'а гьһишт. ²⁴ Әз р'аст
бе хельф вәр'а дыбежым, һәгәр
һ'әба геньм нәк'әвә ә'рде у
нәмьрә, әве т'әне бьминә, ле
һәгәр әв бьмьрә, ве гәләк бәр
бьдә. ²⁵ Йе кө ә'мыре хвә һ'ыз
дыкә, әве онда кә, ле әве кө
ль ве дьнайәе дыжәнә ә'мыре
хвә, әв ви бона жийина һ'ә-
та-һ'әтайе хвәй дыкә. ²⁶ Әве кө
бьхвәзә Мьнр'а хьзмәтк'арийе
бькә, бьра пәй Мьн бе. Әз ль
к'ө дәре бьм, хьзмәтк'аре Мьн
жи ве ль ве дәре бә. Һәгәр йәк
Мьнр'а хьзмәтк'арийе дыкә,
Бав жи ве қәдыре ви бьгьрә.

Иса мьрна Хвә ә'лам дыкә

²⁷ Ньһа агьр дьле Мьн к'әти-
йә. Әз чь бежым? Бежым: «Баво,
Мьн жь ве сьһ'әте хьлаз кә?»

* ^{12:13} Зәбур 118:25-26.

* ^{12:15} Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Қиза Сийоне».

** ^{12:15} Зәкәрийа 9:9.

Нэ Эз бона ве сьһ'эте натьмэ?
²⁸ Баво, наве Хвэ бьльнд кэ». Ынге дэнгэк жь э'змен нат: «Мьн бьльнд кьр у Эзе диса бьльнд кьм!»

²⁹ Эв э'лалэта кӧ ль вьр сэкь-нибу дьбьхист гот: «Гӧр'инийа э'змен бу». Ынэка жи дьгот: «Мьляк'этэки т'эви Ви хэбэр да». ³⁰ Иса шаб да у гот: «Эва дэнга бона Мьн нэһат, ле бона вэ. ³¹ Ньһа йэ вэхте диwana ве дьнйайе, ньһа сэрвеве ве дьнйайе ве бе авитьне дэрва. ³² Гава Эз жь э'рде бэрбь жор бемэ һьлдане, Эзе һ'эмуйа бэрбь Хвэ бьк'ьшиньм». ³³ Эви бь ве готье дьда фэ'мкьрьне, кӧ Эве бь чь шур'эи бьмьрэ.

³⁴ Ынге э'лалэте ле вэгэр'анд у готе: «Мэ жь Qануне бьхистийэ кӧ Мэсиһе һ'эта-һ'этайе бьминэ. Иди Тӧ чава дьбежи: «Гэрэке Кӧр'е Мервь бэрбь жор бе һьлдане»? К'и йэ эв «Кӧр'е Мервь?»» ³⁵ Иса ванр'а гот: «Һьнэк вэхт жи р'онайи ве т'эви вэ бэ. Ы'эта кӧ р'онайи т'эви вэ йэ, бьмэшьн, нэбэ кӧ тэ'ри сэр вэда бе. Эве кӧ тэ'рийеда дьмэшэ, эв ньзанэ

к'ӧда дьчэ. ³⁶ Ы'эта кӧ р'онайи т'эви вэ йэ, бавэрийа хвэ р'онайе биньн, вэки һун бьбьнэ зар'ед р'онайе».

Нэбавэрийа щьһуйа

Гава Иса эв йэкана готьн чу у Хвэ жь бэр ван вэшарт. ³⁷ Сэр һақас нишанар'а кӧ Ви ль бэр ван кьрьн, ле вана диса бавэрийа хвэ ль Ви нэданин. ³⁸ Эв йэк аһа бу, вэки эв готьна Ишайа п'эхэмбэр бе сери: «Хӧдан, к'е эв готьна кӧ мэ гот бавэр кьр?»

У зэнда Хӧдан к'ева э'йан бу?»*

³⁹ Бона ве йэке вана нькарьбу бавэр бькьрана, чьмки Ишайа аһа жи готийэ:

⁴⁰ «Хвэде ч'э'вед ван кор кьрьн у ава р'эш ани сэр һ'ьше ван, вэки бь ч'э'ва нэбиньн, бь һ'ьша фэ'м нэкьн у вэнэгэр'ьн кӧ Эз ван қэнщ кьм»*.

⁴¹ Ишайа аһа гот, чьмки ви р'умэта Иса дит у ль сэр Ви хэбэр да. ⁴² Ле бэле диса жи жь сэрвеве гэлэка бавэрийа хвэ

* 12:38 Ишайа 53:1.

* 12:40 Ишайа 6:10.

Ви ани. Ле жь тьрса ферьсийа, ль хвә мөкөр' нәдһатһн, кә жь к'һниште нәйенә дәрхьс-тьне. ⁴³Ль ван һе хвәш дһат кә мәрв пәсьне ван бьдһн, нә кә Хвәде.

Готһна Иса һ'акьме Р'ожа Ахрәте йә

⁴⁴Һьнге Иса бь дәнгәки бь-льнд гот: «Әве кә бавәрийа хвә Мьн тинә, әв бавәрийа хвә Мьн найнә, ле Йе кә Әз шандьмә. ⁴⁵У әве кә Мьн дьбинә, йе кә Әз шандьмә дьбинә. ⁴⁶Әз чава р'онайдар һатьмә дьһнайе, вәки һәр кәсе кә бавәрийа хвә Мьн бинә, тә'рийеда нә-

минә. ⁴⁷Һәгәр йәк готһна Мьн бьбьһе у нәқәдинә, Әз диwana ви накьм. Әз нәһатьмә кә диwana дьһнайе бькьм, ле вәки дьһнайе хьлаз кьм. ⁴⁸Әве кә Мьн т'әхсир^ф дькә у готһнед Мьн қәбул накә, йәк һәйә кә ве диwana ви бькә, ава готи әв готһна кә Мьн готийә, әве Р'ожа Ахрәте диwana ви бькә. ⁴⁹Чьмки Мьн хвәсәрихвә нә-готһн, ле Баве кә Әз шандьмә, Әви т'әми дайә Мьн кә Әз чь бежьм у чь хәбәр дьм. ⁵⁰У Әз заньм кә т'әмийа Ви жийина һ'әта-һ'әтайе йә. Ава чь кә Әз дьбежьм, чава Баве готийә Мьн Әз өса дьбежьм».

Т'әми у готһнед Исаяә ахьрийе

Иса ньгед шагьрта дьшо

13 ¹Бәри Щәжьна Дәр-базбуне, Иса заньбу кә сьһ'әта Ви пер'а гьһиштийә кә жь ве дьһнайе дәре у һәр'ә шәм Баве. Әви һ'әмуйед Хвәйә кә ве дьһнайеда һ'ыз кьрьбун, һ'әта дәрәща һәрә бь-льнд жи әв һ'ыз кьрьн*. ²Вәхте шивхварьне, мирещьн қәлпе

хьраб авитә дьле Щьһудайе кәр'е Шьһ'уне Исхәрийоти, кә нәмамийа Иса бькә. ³Иса заньбу кә Баве һәр тышт дайә дәсте Ви, Әв жь шәм Хвәде һатийә у ве диса вәгәр'ә шәм Хвәде. ⁴Һьнге Әв жь сәр шиве р'абу, п'оте Хвә дани алики у п'ешгирәк һьлда ль пышта Хвә гьреда. ⁵Паше ав кьрә т'әште у дәстпекьр ньгед шагьртед Хвә

* ^{13:1} Аһа жи те фә'мкьрьне: «У һ'әта хьлазийе жи әв һ'ыз кьрьн».

шуштън у бь п'ешгира гьредаи зьна кьрн. ⁶ Гава дор гъништэ Шьм'ун-Пэтрус, әви готе: «Хөдан, Те нъгед мьн бышойи?» ⁷ Иса ле вәгәр'анд у готе: «Әз ньна чь дькьм тө фә'м наки, ле паше те фә'м бьки». ⁸ Пэтрус жер'а гот: «Т'ө шар Те нъгед мьн нәшойи!» Иса ле вәгәр'анд у готе: «Һәгәр Әз нъгед тә нәшом, п'ара тә we т'әви Мьн т'өнәбә». ⁹ Шьм'ун-Пэтрус Вир'а гот: «Хөдан, кө өса йә нә т'әне нъгед мьн, ле дәст у сәре мьн жи бышо!» ¹⁰ Иса готе: «Әwe кө һатийә шуштъне, пештъри нъга, wәки майин нә һ'әwщә йә дәрәкә дьн бе шуштъне. Әw хwәха т'әмам-пева пақьж ә. һун пақьж ьн, ле нә кө һ'әму». ¹¹ Чьмки Иса заньбу к'и we нәмамийа Ви бькә, бона we йәке гот: «Һун һ'әму нә пақьж ьн».

¹² Гава нъгед ван шуштън, п'оте Хwә авитә сәр Хwә у диса ль сәр сьфре р'уньшт. Жь ван пьрси: «Гәло һун заньн кө Мьн бона wә чь кьр? ¹³ һун Мьн Дәрсдар у Хөдан һ'әсаб дькьн, һун р'аст дькьн, Әз һәма өса

жи һәмә. ¹⁴ Аwа һәгәр Мьн бь ве Хөдан у Дәрсдарийа Хwәва нъгед wә шуштън, гәрәке һун жи нъгед һәвдө бышон. ¹⁵ Мьн нәхшәк нишани wә кьр, wәки чаwа Мьн бона wә кьр, һун жи өса бькьн. ¹⁶ Әз р'аст бе хельф wәр'а дьбежьм, хөлам жь ахайе хwә нә мәстър ә, нә жи йе кө һатийә шандьне жь йе кө әw шандийә мәстър ә. ¹⁷ һәгәр һун ве йәке заньн, һуне хwәзьли бьн һәгәр бьқәдиньн.

Иса гьртъна хwә дьдә ә'йанкьрне

(Мәтта 26:20-25; Марқос 14:17-21; Луқа 22:21-23)

¹⁸ Әз бона wә һ'әмуяа набежьм, чьмки Әз заньм Мьн к'ижан бьжартънә. Ле гәрәке нъвисар бе сери:

«Йе кө нане Мьн хвар п'әһ'ин авитә Мьн»*.

¹⁹ Әз ньһава, һе бәри қәwь-мандьне ван тышта wәр'а дьбежьм, wәки, гава бьқәwьмьн һун бawәр бькьн, кө ӘЗ ӘW ЪМ*. ²⁰ Әз р'аст бе хельф wәр'а дьбежьм, әwe кө wi қәбул кә, к'ижани кө Әз дьшиньм, әw

* ^{13:18} Зәбур 41:9.

* ^{13:19} Шьровәкьрне бьн р'еза Йуһ'әнна 8:58-да бьхуньн.

Мьн қәбул дькә у әве кӧ Мьн қәбул дькә, Йе кӧ Эз шандьмә қәбул дькә».

²¹ Иса гава әва йәка гот, р'ӧһ'-да гәләки қылқьли, Ви ашкәрә шә'дәти да у гот: «Эз р'аст бе хельф вәр'а дьбежъм, йәки жь вә we нәмамия Мьн бькә».

²² Шагьрта шашмайи ль һәвдӧ ньһер'и, гәло әв бона к'е дьбежә. ²³ Йәки жь шагьртед Ви, йе кӧ Иса же һ'ыз дькьр, хвә авитьбу һ'әмеза Иса. ²⁴ Шьмһ'ун-Пәтрус вир'а бь ч'ә'ва дькьр кӧ бьпьрсә: «К'а Эв бона к'е дьбежә». ²⁵ Әви жи хвә да бәр синге Иса пьрси: «Хӧдан, әв к'и йә?»

²⁶ Иса шаб да у гот: «Эв ә, йе кӧ Эз ви пә'рийе нан хварьнеда кьм бьдьме». У пә'рийе нан хварьнеда кьр, да Щьһудайе кӧр'е Шьмһ'уне Исхәрйоти. ²⁷ Әви һәма чава пә'ри жь дест гьрт, мирещьн к'әтә нава ви. Иса вир'а гот: «Те чь бьки зу бькә». ²⁸ Ле йед кӧ ль сәр сьфре р'уньшьтбун, т'ӧ кәси фә'м нәкьр, кӧ Әви чьма вир'а аһа гот. ²⁹ К'иське п'әра кӧ шәм Щьһуда бу, ләма һьнәка т'ьре, кӧ Иса вир'а дьбежә: «Тьштед кӧ шәжьнеда мәр'а лазьм ьн бьк'ьр'ә», йан

жи «тьштәки бьдә бәләнгаза». ³⁰ Әви жи гава әв пә'ри һьлда, пер'а-пер'а дәрк'әтә дәрва. Иди шәв бу.

**Т'әмийа ну:
Жь һәвдӧ һ'ыз бькьн**

³¹ Гава әв дәрк'әтә дәрва, Иса гот: «Ньһа Кӧр'е Мервь һатә р'умәткьрьне у Хвәде жи бь Ви һатә р'умәткьрьне. ³² Һәгәр Хвәде пе Ви һатә р'умәткьрьне, Хвәде жи we пе Хвә Ви р'умәт кә у зутьре we Ви р'умәт кә. ³³ Лавно! Эз гәләк вәхт т'әви вә наминьм. Һуне ль Мьн бьгәр'ьн, ле ньһа Эз вәр'а дьбежъм, чава кӧ Мьн шьһуйар'а жи гот, һун нькарьн бенә ви щийе кӧ Эз дьчьме.

³⁴ Эз т'әмикә ну дьдьмә вә: Һәвдӧ һ'ыз бькьн. Чава кӧ Мьн һун һ'ыз кьрьн, һун жи ӧса һәвдӧ һ'ыз бькьн. ³⁵ Бь ве йәке һ'әмује заньбьн һун шагьртед Мьн ьн, һәгәр һун һәвдӧ һ'ыз бькьн».

**Иса дәрһәқа инк'арийа
Пәтрусда дьбежә**

(Мәтта 26:31-35; Марқос 14:27-31; Луқа 22:31-34)

³⁶ Шьмһ'ун-Пәтрус готә Ви: «Хӧдан, Те к'ӧда һәр'и?» Иса

ле вэгэр'анд у готе: «Wi шийе кӧ Эз дьчье, тӧ ньһа нькари пӧй Мьн бейи, ле паше те пӧй Мьн бейи». ³⁷ Пӧтрус готӧ Wi: «Хӧдан, чьма эз ньһа нькарьм пӧй Тӧ бем? Эзе э'мьре хвӧ жи бона Тӧ бьдъм». ³⁸ Иса ле вӧгэр'анд у готе: «Те э'мьре хвӧ бона Мьн бьди? Эз р'аст бе хельф тӧр'а дьбежъм, һе бӧри бангдана дик те се щара Мьн инк'ар ки.

Р'ийа кӧ дьбӧ бӧрбӧ Баве

14 ¹ Бьра дьле вӧ нӧрцлрцл-лӧ. Бавӧрийа хвӧ Хвӧде биньн у бавӧрийа хвӧ Мьн жи биньн. ² Мала Баве Мьнда гӧлӧк шийед майине һӧнӧ, Эз ньһа дьчъм вӧр'а ши һазьр кьм. Һӧгӧр ӧса нибуьа, Мьн вӧр'а нӧдьгот? ³ Гава Эз һӧр'ьм у вӧр'а ши һазьр кьм, Эзе дьса бем у вӧ бьбьмӧ щӧм Хвӧ, вӧки Эз ль к'ӧ бьм, һун жи ль we дӧре бьн. ⁴ Һун р'ийа wi шийе кӧ Эз дьчье заньн».

⁵ Т'ума жер'а гот: «Хӧдан, ӧм ньзаньн Тӧ к'ӧда дьчи, ӧме чава р'е бьзаньбьн?» ⁶ Иса вьр'а гот: «Эз ьм, р'е, р'асти

у жийин. Т'ӧне пе Мьн йӧк дькарӧ бе щӧм Баве. ⁷ Һӧгӧр вӧ Эз нас кьрьмӧ, һуне Баве Мьн жи нас бькьн*. Ава жь вьр шунда һун Wi нас дькьн у вӧ Эв дитийӧ».

⁸ Филипо жер'а гот: «Хӧдан, к'а Баве нишани мӧ кӧ, бӧси мӧ йӧ!» ⁹ Иса жер'а гот: «Филипо! Һагас вӧхт Эз т'ӧви вӧ мӧ у һе тӧ Мьн нас наки? Йе кӧ Эз дитьмӧ, Бав дитийӧ. Тӧ чава дьбежи: «Баве нишани мӧ кӧ»? ¹⁰ Тӧ бавӧр наки кӧ Эз нава Баведа мӧ у Бав нава Мьнда йӧ? Эв хӧбӧред кӧ Эз вӧр'а дьбежъм, нӧ кӧ хвӧсӧрихвӧ дьбежъм, ле ӧв Баве кӧ нава Мьнда дьминӧ, Эв ӧ кӧ йа Хвӧ дькӧ. ¹¹ Мьн бавӧр бькьн, кӧ Эз нава Баведа мӧ у Бав жи нава Мьнда йӧ. Ле Һӧгӧр на, һӧма пе ван кьред Мьн бавӧр бькьн. ¹² Эз р'аст бе хельф вӧр'а дьбежъм, ӧве кӧ бавӧрийа хвӧ Мьн бинӧ, ӧв кьред кӧ Эз дькьм, ӧве хвӧха жи бькӧ. У жь ван кьра мӧстьр жи we бькӧ, чьмки Эз дьчьмӧ щӧм Баве Хвӧ. ¹³ Пе наве Мьн һун чь бьхвазьн,

* ^{14:7} Нав һьнӧк дӧстньвисарада аһа йӧ: «Һӧгӧр вӧ Эз нас бькьрама, вӧйе Баве Мьн жи нас бькьра».

Эзе бькьм, вәки Бав пе Көр' бе р'умәткьрьне. ¹⁴ Һәгәр һун пе наведе Мьн тыштәки бьхвазьн Эзе бькьм.

**Иса соз дьдә
кө Р'өһ'е Пироз бышинә**

¹⁵ Һәгәр һун Мьн һ'ыз дькьн, һуне т'әмийед Мьн хвәй кьн. ¹⁶ Эзе жи жь Баве ниви кьм у Эве Пыштованәки дьн бьдә вә, вәки һ'әта-һ'әтайе т'әви вә бьминә. ¹⁷ Эв ә әв Р'өһ'е* кө р'астийе ә'лам дькә у дьнйа нькарә Ви қәбул кә, чьмки нә Ви дьбинә у нә жи Ви нас дькә. Ле һун Ви нас дькьн, чьмки Эв т'әви вә дьминә у ве нава вәда бә.

¹⁸ Эз вә севиф наһельм, Эзе диса сәр вәда бем. ¹⁹ Һьнәки шунда иди дьнйаие Мьн нәбинә, ле һуне Мьн бьбиньн. Чьмки Эз дьжим, һуне жи бьжин. ²⁰ Ве р'оже һуне бьзаньбьн кө Эз нава Баве Хвәда мә, һун нава Мьнда нә у Эз жи нава вәда мә.

²¹ Эве кө т'әмийед Мьн қәбул дькә у ван хвәй дькә, әв ә ие кө Мьн һ'ыз дькә. У әве кө

Мьн һ'ыз дькә, әве жь алийе Баве Мьнда бе һ'ызкьрьне. Эзе жи ви һ'ыз бькьм у Хвә вива ә'йан кьм».

²² Щьһуда^ф, нә ие Исхәрйоти готә Ви: «Хөдан, әве чава бә, кө Те Хвә мөва ә'йан ки, ле дьнйаиева на?»

²³ Иса ле вәгәр'анд у готе: «Һәр кәсе кө Мьн һ'ыз бькә, ве готьна Мьн хвәй кә, Баве Мьне жи ви һ'ыз бькә у Әме бенә щәм ви, т'әви ви бьминьн. ²⁴ Эве кө Мьн һ'ыз накә, әв готьнед Мьн хвәй накә. Эве готьна кө һун дьбьһен нә йа Мьн ә, ле йа Баве Мьн ә, кө Эз шандьмә. ²⁵ Һәла һе кө Эз ль щәм вә мә, Мьн әв йәкана вәр'а готьн. ²⁶ Ле Пыштован, ава готи Р'өһ'е^ф Пироз, кө Бав ве бь наведе Мьн бышинә, Эве вә һини һ'әму тышти кә у һәр тыштед кө Мьн вәр'а готьнә, ве бинә бира вә.

²⁷ Эз ә'дьялайийе вәр'а дьһельм, ве ә'дьялайийа Хвә дьдьмә вә. Эз өса надьм чава кө дьнйа дьдә вә. Бьра дьле вә нәқьл-қьлә у нәтьрьсьн! ²⁸ Вә бьһист кө Мьн вәр'а гот: «Эзе һәр'ым,

* ^{14:17} Аһа жи те фә'мкьрьне: «Р'өһ'е Р'астийе кө дьнйа нькарә Ви қәбул кә».

ле диса сэр вәда бем!> Һәгәр вә Эз һ'ыз бькырама, хуне ша бьбуна кө Эз дьчъмә шәм Баве, чьмки Бав сәр Мьнр'а йә. ²⁹ У ньһа әв йәкана Мьн бәри қә- вьмандьне вәр'а готьн, вәки гава әв йәк бьқәвьмьн, хун бавәр бькьн. ³⁰ Иди Эзе т'әви вә гәләки хәбәр нәдъм, чьмки ва йә сәрвере ве дьнйае те. Һ'өкөме ви қәт сәр Мьн т'өнә, ³¹ ле бьра дьнйа бьзаньбә вә- ки Эз Баве һ'ыз дькьм у Баве чава т'әми ль Мьн кьрийә Эз өса дькьм.

Р'абьн, әм жь вьр һәр'ьн.

К'ола тьрийейә р'аст

15 ¹ Эз ьм к'ола тьрийе- йә р'аст, Баве Мьн жи р'эзван ә. ² Һәр ч'ьқьле Мьнва кө бәр надә әв дьбьр'ә. Ле әв ч'ьқьле кө бәр дьдә жь чьрпийа пақьж дькә, вәки һе гәләки бәр бьдә. ³ Һун иди пақьж ьн бь ве готьне йа кө Мьн вәр'а готийә. ⁴ Нав Мьнда бьминьн, Эз жи нав вәда. Чава ч'ьқьл хвәха нькарә бәр бьдә, һәгәр к'олева нәминә, өса жи хун нькарьн, һәгәр Мьнва нәминьн.

⁵ Эз ьм к'ола тьрийе, хун жи ч'ьқьл ьн. Әве кө Мьнва дь- минә у Эз жи вива дьминьм,

әве гәләки бәр бьдә. Чьмки бейи Мьн хун нькарьн т'ө тыш- ти бькьн. ⁶ Һәгәр йәк Мьнва нәминә, әв мина ч'ьқьләки веда авити йә, кө һ'ышк дьбә. У т'оп дькьн давежьнә нава егьр дьшәвьтиньн. ⁷ Һәгәр хун нава Мьнда бьминьн у готьнед Мьн жи нава вәда бьминьн, хун чь дьхвазьн бьхвазьн, ве вәр'а бе дайине. ⁸ Бь ве йәке Баве Мьне бе р'умәткьрьне, гава хун пе гәләк бәрдайине бьдьнә к'ьфше, кө хун бунә шагьртед Мьн.

⁹ Бав чава Мьн һ'ыз дькә, Эз жи өса вә һ'ыз дькьм. Һ'ызкьрна Мьнда бьминьн. ¹⁰ Һәгәр хун т'әмийед Мьн хвәй кьн, хуне һ'ызкьрна Мьнда бьминьн, ча- ва кө Мьн т'әмийед Баве Хвә хвәй кьрьн у һ'ызкьрна Вида дьминьм. ¹¹ Мьн әв йәкана вә- р'а готьн, вәки шабуна Мьн нава вәда бьминә у шабуна вә т'әмам бә. ¹² Әв ә т'әмийа Мьн: Һәвдө һ'ыз бькьн, чава кө Мьн хун һ'ыз кьрьн. ¹³ Т'ө һ'ызкьрьн сәр ве һ'ызкьрьне- р'а т'өнә, кө йәк ә'мьре хвә бәр достед хвәва бьдә. ¹⁴ Һун достед Мьн ьн, һәгәр хун ван т'әмийед кө Эз дьдьмә вә хвәй дькьн. ¹⁵ Жь вьр шунда Эз вә

«хөлам» һ'эсаб накъм, чъмки хөлам наш пе т'өнә кө ахайе ви чь дькә. Мьн хун дост һ'эсаб кьрн, чъмки һәр тыштед кө Мьн жь Баве Хвә бьһистьн вәва данә ә'йанкьрне. ¹⁶ Нә кө вә Әз бьжартъм, ле Мьн хун бьжартын у к'ьфш кьрн, вәки хун һәр'ын бәр бьдн у бәре вә бьминә. Һынге хун чь кө пе наве Мьн жь Баве бьхвазьн, Әве бьдә вә. ¹⁷ Әз т'әмийа ве йәке дьдъм, кө хун һәвдө һ'ыз бькьн.

Нәйартия дьнйайе

¹⁸ Һәгәр дьнйа бьжәнә вә, бьзаньбьн кө бәри вә жәни-йайә Мьн. ¹⁹ Һәгәр хун п'ара дьнйайе буна, дьнйайе йед хвә һ'ыз бькьра. Ле Мьн хун жь дьнйайе бьжартьнә, хун нә п'ара дьнйайе нә, ләма дьнйа дьжәнә вә. ²⁰ Ве хәбәра кө Мьн вәр'а готийә биньнә бира хвә, кө: «Хөлам нә сәр ахайе хвәр'а йә». Һәгәр Әз зерандьмә, ве вә жи бьзери-ньн. Һәгәр готьна Мьн хвәй кьрнә, ве готьна вә жи хвәй кьн. ²¹ Ле ван һ'әму тышта бона наве Мьн ве биньнә сәре вә,

чъмки Ви нас накьн, Йе кө Әз шандьмә.

²² Һәгәр Әз нәһатама у Мьн ванр'а хәбәр нәда, гөнед вәне т'өнәбуна. Ле әв ньһа нькарьн шаба гөнед хвә бьдн. ²³ Әве кө дьжәнә Мьн, әв дьжәнә Баве Мьн жи. ²⁴ Һәгәр Мьн нав ванда нәкьрана, әв кьред кө т'ө кәси нәкьрнә, гөнед вәне т'өнәбуна. Ле ньһа дитьн, һын жәнийанә Мьн, һын жи Баве Мьн. ²⁵ Ле бәле әв йәк бу, вәки әв готьна кө Қануна ванда һатийә ньвисаре бе сери:

«Шики бадиһәва^ф жәнийанә Мьн»*.

²⁶ Гава әв Пьштован бе, к'и-жани Әзе жь Баве вәр'а бьшиньм, әв Р'өһ'е кө ве р'астийе вәр'а гьли кә, Йе кө жь Баве дәрте, һынге Әве бона Мьн шә'дәтийе бьдә. ²⁷ Һуне жи шә'дәтийе бьдн, чъмки сәре серида хун т'әви Мьн бунә.

16 ¹ Мьн әв йәкана вәр'а готьн, вәки хун п'ышк^ф нәбн. ² Әве вә жь к'ьништа дәрхнә дәрва. Вәхте жи бе, вәки к'и кө вә бькөжә жи, ве бьфькьрә йанчийә әв Хвәдер'а

* ^{15:25} Зәбур 35:19; 69:4.

қөльх дькә. ³We ван тышта бькьн, чьмки вана нә Бав нас кьр у нә жи Эз нас кьрм. ⁴Ле бәле Мын әв йәкана вәр'а готьн, вәки гава әв вәхт бе, хун биньнә бира хвә кә Мын әв йәкана вәр'а готьнә.

К'аре Р'өһ'е Пироз

Мын сәре серида әв тышт вәр'а нәготьн, чьмки Эз т'әви вә бум. ⁵Ле ньһа Эз дьчмә щәм Йе кә Эз шандьмә у жь вә т'ө кәс жь Мын напырсә: «Те к'ода һәр'и?» ⁶Мын кә әв йәкана вәр'а готьн, ләма дьле вә к'әсәрева т'ьжи буйә. ⁷Ле бәле Эз р'астийе вәр'а дьбежм, бона вә һе р'ьнд ә кә Эз һәр'ьм. Һәгәр Эз нәчм, Пыштован ве нәйе щәм вә, ле һәгәр Эз һәр'ьм, Әзе Ви бышиньмә щәм вә. ⁸Гава Әв бе, Әве гөнәд мәрвәд дьне бьдә р'уйе ван, һәқи-нәһәқи-йе ль бәр ван вәкә у диwana Хвәде ванва ә'йан кә. ⁹Бона гәна ве ә'йан кә, чьмки әвана бавәрийа хвә Мын найньн. ¹⁰Бона һәқи-нәһәқийе ве ә'йан кә, чьмки Эз дьчмә щәм Баве Хвә у иди һуне Мын нәбиньн. ¹¹Бона диwana Хвәде ве ә'йан кә, чьмки диwana сәрвәре ве дьнайәе буйә.

¹²Һе гәләк тышт һәнә кә Эз вәр'а бежм, ле ньһа хун нькарьн ван бьбьн. ¹³Ле гава әв Р'өһ'е Р'астийе бе, Әве вә бәрбь т'әмаийа р'астийе бьбә. Чьмки Әве нә кә хвәсәрихвә хәбәр дә, ле чь кә бьбьһе, Әве ве йәке бежә у тыштед кә һе нәқәшьминә ве вәр'а гьли кә. ¹⁴Әве р'умәта наве Мын бьльнд кә, чьмки Әве жь Мын бьстинә у вәр'а гьли кә. ¹⁵Һәр тыштед Баве кә һәнә әв йед Мын ьн. Ләма Мын гот, кә Р'өһ'е жь Мын бьстинә у вәр'а гьли кә.

Бәрхвәк'әтьн у шабун

¹⁶Һьнәки шунда һуне Мын нәбиньн у диса һьнәки шунда һуне Мын бьбиньн». ¹⁷Һьнге шагьртед Ви һьнәка һәвдөр'а готьн: «Әва чь готьн ә кә Әв мәр'а дьбежә? «Һьнәки шунда һуне Мын нәбиньн» у диса «Һьнәки шунда һуне Мын бьбиньн». Дьбежә жи: «Чьмки Эз дьчмә щәм Баве Хвә?» ¹⁸У вана дьгот: «Әв «Һьнәк вәхт» кә дьбежә, әв чь йә? Әм фә'м накьн кә Әв чь дьхвәзә бежә». ¹⁹Иса заньбу кә әв дьхвәзын же бьпырсьн, һьнге ванр'а гот: «Хун бона ве готьна Мын жь һәв дьпырсьн, кә Мын гот:

«Һьнәки шунда һуне Мьн нә-
бинь» у диса «Һьнәки шунда
һуне Мьн бьбинь»? ²⁰ Эз р'аст
бе хельф вәр'а дьбежым, һуне
шин у гьри бьн, ле дьнайе
ша бә, һуне бәр хвә к'эвьн, ле
бәрхвәк'этына вәйе бьбә ша-
бун. ²¹ Гава жьнәк дьк'эвә бәр
зар'е, шәфе дьк'ышинә, чьмки
сьһ'эта we пер'а гьништийә. Ле
гава зар' жер'а дьбә, иди шәфа
найе бире жь дәст we шабуне,
кө мәрик һатә дьне. ²² Р'аст э
һун жи ньһа бәр хвә дьк'эвьн,
ле Эзе вә диса бьбиньм у дьле
вәйе бь эшқ у шабунева т'ьжи
бә у т'ө кәсе we шабуне жь вә
нәстинә. ²³ Әwe р'оже һуне жь
Мьн т'ө тышти нәпърсьн. Эз
р'аст бе хельф вәр'а дьбежым,
кө һун пе наве Мьн чь жь Баве
бьхвазьн, Әwe бьдә вә. ²⁴ Һ'эта
ньһа вә пе наве Мьн т'ө тышт
нәхвәстийә. Бьхвазьн, һуне
бьстиньн, өса вәки шабуна вә
т'эмам бә.

Мьн дьнья бьндәст кьр

²⁵ Мьн әв йәкана вәр'а бь
мәсәла готьн. Вәхте бе Эзе
иди бь мәсәла вәр'а хәбәр
нәдъм, ле ашкәрә дәрһәқа Ба-
веда вәр'а бежым. ²⁶ We р'оже
һуне пе наве Мьн бьхвазьн.

Эз вәр'а набежым кө Эзе бона
вә һиви жь Баве бькьм. ²⁷ Бав
Хвәха вә һ'ыз дькә, чьмки вә
Эз һ'ыз кьрьмә у бавәр кьрийә
кө Эз жь шәм Хвәде һатьмә.
²⁸ Эз жь Баве қәтийам у һать-
мә дьнайе. Диса Эз дьнайе
дьһельм у дьчьмә шәм Баве».

²⁹ Шагьртед Wi готьне: «Ва
йә Тө ньһа ашкәрә хәбәр дь-
ди, нә кө пе мәсәла. ³⁰ Ньһа әм
фә'м дькьн, кө Тө һәр тышти
зани у нә һ'әвщә йә кө жь Тә
бьпърсьн, Тө пешда шабе дьди.
Бона ве йәке әм бавәр дькьн,
кө Тө жь шәм Хвәде һатийи».

³¹ Иса ванр'а гот: «Ньһа һун
бавәр дькьн? ³² Ва вәхте бе у
һатийә жи, кө һуне бәла-бә-
лайи бьн, һәр кәсе һәр'ә шийе
хвә у Мьн т'әне бьһелә. Ле Эз
нә т'әне мә, чьмки Бав т'әви
Мьн ә. ³³ Мьн әв йәкана вәр'а
готьн, вәки пе Мьн һун хвәйе
ә'дьлайийе бьн. Һуне дьнайе-
йеда тәнгасийе^ф бьбиньн, ле
мерхас бьн! Мьн дьнья кьрә
бьндәсте Хвә».

Иса бона бавәрмәнда дәа дькә

17 ¹ Чахе Иса әв йәкана
готьн, бәре Хвә ә'змен-
да кьр у гот: «Баво, вәхт пер'а

гышиштиё. Көр'е Хвэ р'умэт кэ, wэки Көр' жи Тэ р'умэт кэ. ²Тэ һ'өкөме ль сэр т'эмамия мэръвайе да Wi, wэки жийина һ'эта-һ'этайе бьдэ һ'эмуйед кэ Тэ данэ Wi. ³Эв э жийина һ'эта-һ'этайе, wэки эw Тэ нас кьн, чава Хwэдейе р'асти бешьрики-бехэвал у öса жи Иса Мэсиһе кэ Тэ шандийэ. ⁴Мьн Тө ль сэр р'уйе э'рде р'умэт кьри, эw шьхөле Тэ дабу Мьн кэ Эз бькьм Мьн ани сери. ⁵Баво, бь we р'умэта Мьнэ кэ һе бэри э'фьрандьна дьнийайе ль щэм Тэ һэбу ньһа Мьн р'умэт кэ ль бэр Хwэ.

⁶Мьн Тө ван мэръвава э'йан кьри, йед кэ Тэ жь дьнийайе данэ Мьн. Эw йед Тэ бун, Тэ эw данэ Мьн у wана готьна Тэ хwэй кьр. ⁷Ньһа эw иди заньн һэр тыштед кэ Тэ данэ Мьн эw жь Тэ нэ. ⁸Эw хэбэред кэ Тэ данэ Мьн, Мьн жи данэ ван у wана эw қэбул кьр, эwe р'астийе пе һ'эсийан, кэ Эз жь Тэ һатьмэ у бawэр кьрьн кэ Тэ Эз шандьмэ.

⁹Эз бона ван һиви дькьм. Нэ кэ бона дьнийайе һиви дькьм, ле

бона йед кэ Тэ данэ Мьн, чьмки эw йед Тэ нэ. ¹⁰Чь кэ йед Мьн ьн, эw йед Тэ нэ, чь кэ йед Тэ нэ, эw йед Мьн ьн. У Эз бь ван р'умэткьри мэ. ¹¹Ньһа Эз темэ щэм Тэ, Эз иди нэ дьнийайеда мэ, ле эwана дьнийайеда нэ. Йа Баве Пироз! Пе wi наве Хwэйи кэ Тэ дайэ Мьн ван хwэй кэ*, wэки бьбьн йэк, чава Эз у Тө йэк ьн. ¹²Гава Эз т'эви ван бум, Мьн эw пе наве Тэ хwэй дькьрьн, пе wi наве кэ Тэ дайэ Мьн, Мьн хwэйити ль ван кьр. Жь wана т'ө кэс онда нэбу, пештьри йе мьрьнер'а дайи, wэки һwисар бе сери. ¹³Ле ньһа Эз темэ щэм Тэ у ван йэка дьнийайеда дьбежьм, wэки шабуна Мьн дьле wанда т'эмам бэ. ¹⁴Мьн хэбэра Тэ гиһандэ ван у дьняя жэнийа ван, чьмки эw нэ жь дьнийайе нэ, чава кэ Эз нэ жь дьнийайе мэ. ¹⁵Эз һиви накьм кэ Тө wана жь дьнийайе һьлди, ле wэки Тө ван жь йе Хьраб хwэй ки. ¹⁶Эw нэ жь дьнийайе нэ, чава кэ Эз нэ жь дьнийайе мэ. ¹⁷Ван бь р'астийа Хwэ бөһөрти-жьбарэ кэ. Хэбэра Тэ р'асти йэ. ¹⁸Чава кэ Тэ Эз шандьмэ дьнийайе, Мьн

* ^{17:11} Нав һьнэк дэстньwисарада аһа йэ: «Пе наве Хwэ ван хwэй кэ, йед кэ Тэ данэ Мьн».

жи эw шандьнэ дьнайе. ¹⁹ Бона ван Эз Хwэ бөһөрти-жьбарэ дькьм, wэки эw жи бь р'астийе бөһөрти-жьбарэ бьн.

²⁰ Эз нэ т'эне бона ван һиви дькьм, ле бона ван жи, йед кө бь готьна ван we бawэрийа хwэ Мьн биньн, ²¹ wэки һ'эму жи бьбьнэ йэк. Баво, чава Тө нава Мьнда йи у Эз нава Тэда мэ, өса жи бьра эw нава Мэда бьн*, бь ви аwайи дьнайе бawэр бькэ, кө Тэ Эз шандьмэ. ²² Эw р'умэта кө Тэ да Мьн, Мьн да ван, wэки эw бьбьн йэк, чава Эз у Тө йэк ьн: ²³ Эз нава ванда, Тө жи нава Мьнда, wэки эw т'ьфаqеда^ф лап гьһишти

бьн у дьняа бьзаньбэ кө Тэ Эз шандьм у өса ван һ'ыз дьки, чава Мьн һ'ыз дьки.

²⁴ Йа Баво, Эз дьхwазьм wэки йед кө Тэ данэ Мьн, Эз ль к'ө бьм, эw жи т'эви Мьн бьн, wэки эw р'умэта кө Тэ дайэ Мьн бьбиньн, чьмки һе бэри э'фьрандьна дьнайе Тэ Эз һ'ыз кьрьмэ. ²⁵ Йа Баве р'аст! Дьняа Тэ нас накэ, ле Эз Тэ нас дькьм у эвана жи заньн wэки Тэ Эз шандьмэ. ²⁶ Мьн Тө ванва дайи э'йанкьрне у Эзе һе бьдьмэ э'йанкьрне, wэки эw һ'ызкьрна кө Тэ Эз пе һ'ыз кьрмэ нава ванда бэ у Эз жи нава ванда бьм».

Гьртьн, хачкьрн^ф у р'abuна Иса

Гьртьна Иса

(*Матта 26:47-56; Марqос 14:43-50; Луqа 22:47-53*)

18 ¹ Пэй ве хэбэрданер'а Иса т'эви шагьртед Хwэ дэрбази wi алийе нэwала Qьдроне бу. Ль we дэре бахчэк һэбу, Иса шагьртед Хwэва к'этьне. ² Щьһуда жи йе кө we нэмаийа Wi

бькьра эw ши заньбу, чьмки Иса у шагьртед Хwэва гэлэк щара ль we дэре дьщьвийан. ³ Аwa Щьһуда к'омэкэ эскэра у нобэдара хwэр'а жь алийе ферьси у сэрэкед к'аһинада һьлдабу, бь фэнэра, агьр у ч'эка һатэ wi щийи. ⁴ Иса һэр тышт заньбу кө we чь бе сэре Wi, пешда чу у ванр'а гот: «Һун ль

* ^{17:21} Нав һьнэк дэстньвисарада дэwса «өса жи бьра эw нава Мэда бьн» аһа йэ: «өса жи бьра эw т'эви Мэ бьбьнэ йэк».

к'е дьгэр'ьн?»⁵ Вана ле вэгэр'анд у готьне: «Ль Исайте Ньсрәте!» Иса готә ван: «ЭЗ ЫМ».

Шьһудайе кӧ нэмамияа Ви кьрьбу жи т'эви ван бу. ⁶ Гава гот кӧ: «ЭЗ ЫМ*!» сәр пыште чун у к'этьнә әрде. ⁷ Ынге Иса диса жь ван пьрси: «Һун ль к'е дьгэр'ьн?» Ван гот: «Исайте Ньсрәте».

⁸ Иса ль ван вэгэр'анд у гот: «Мьн вәр'а гот, кӧ ЭЗ ЫМ. Ава һәгәр һун ль Мьн дьгэр'ьн, бьһельн бьра әвана һәр'ьн». ⁹ Әв йәк бу вәки әв хәбәра вийә кӧ бәре готьбу р'аст дәре: «Әвед кӧ Тә данә Мьн, Мьн жь ван т'ӧ кәс онда нәкьр»*.

¹⁰ Ынге Шьһ'ун-Пәтрус әв шуре кӧ пер'а бу к'ышанд у авитә хӧламе сәрәкк'аһин у гӧһе вийи р'асте пәканд. Наве ви хӧлами Малхо бу. ¹¹ Иса Пәтруср'а гот: «Шур текә қавә^ф! Эзе чава ве к'аса кӧ Баве дайә Мьн вәнәхьм?»

Иса бәр сәрәкк'аһин

(Мәтта 26:57-58;

Марқос 14:53-54; Луқа 22:54)

¹² Пәй ве йәкер'а к'ома әскәра у сәрдаре ван у нобәдаред

шьһуйа Иса гьртън у гьредан. ¹³ Пешийе Әв бьрьнә щәм һәнәне хәзуре Қәйафа. Қәйафа сәрәкк'аһине ве сале бу. ¹⁴ Әва әв Қәйафа бу, йе кӧ шьһу ширәт кьрьбун у готьбу: «Һе р'ьнд ә, бьра йәк бона щьмә'те бьмьрә».

Пәтрус Иса инк'ар дькә

(Мәтта 26:69-70;

Марқос 14:66-68; Луқа 22:55-57)

¹⁵ Шьһ'ун-Пәтрус у шагьртәки дьн пәй Иса дьчун. Әв шагьрт кӧ насе сәрәкк'аһин бу, т'эви Иса к'әтә һ'әвша сәрәкк'аһин, ¹⁶ ле Пәтрус дәрва ль бәр дери сәкьни. Паше әв шагьрте насе сәрәкк'аһин дәрк'әт у т'эви дәргәһване хәбәр да, Пәтрус бьрә һьндӧр'. ¹⁷ Ынге ве шарийа дәргәһван жь Пәтрус пьрси: «Дьбә кӧ тӧ жи жь шагьртед Ви мәрьви йи?» Пәтрус готе: «На, әз ниньм».

¹⁸ Ви чахи, һәва кӧ сар бу, хӧлам у нобәдара пе к'омьре агьр вехьстьбун, сәкьнибун у хвә гәрм дькьрын. Пәтрус жи ль щәм ван сәкьнибу, хвә гәрм дькьр.

* 18:6 Шьровәкьрьне бьн р'еза Йуһ'әнна 8:58-да бьхуньн.

* 18:9 Йуһ'әнна 6:39.

Пьрса сэрэкк'ахин

(*Матта 26:59-66;*

Марқос 14:55-64; Луқа 22:66-71)

¹⁹ Ынге сэрэкк'ахин жь Иса дэрһәқа шагъртед Ви у нинкь-рьна Вида пьрси. ²⁰ Иса шаб да у гот: «Мьн дьнйайер'а ашкәрә хәбәр дайә, һәр гав к'ьништада өса жи п'арьстгәһеда, к'идәре кө һ'әму шыһу дьщвьийан һин дькьрын. Мьн т'ө тышт дьзива нәготийә. ²¹ Тө чьма жь Мьн дьпьрси? Жь йед кө бьһистьнә бьпьрсә, к'а Мьн ванр'а чь готийә. Әв заньн Мьн чь готийә».

²² Гава Иса әв йәк гот, нобә-дарәки ль вьр сәкьни шәмақәк ль Ви хьст у гот: «Тө чава шаба сэрэкк'ахин дьди?» ²³ Иса ле вәгәр'анд у готе: «Һәгәр Мьн хьраб хәбәр да, хьрабийа Мьн бежә. Ле һәгәр Әз р'аст дьбежьм, тө чьма Мьн дьхи?» ²⁴ Ынге һәнан Әв гьредаи шандә шәм Қәйафайе сэрэкк'ахин.

Пәтрус диса Иса инк'ар дькә

(*Матта 26:71-75;*

Марқос 14:69-72; Луқа 22:58-62)

²⁵ Шьмһ'ун-Пәтрус һе ль вьр сәкьни хвә гәрм дькьр. Жь ви пьрсин: «Дьбә кө тө жи жь шагъртед Ви йи?» Әви инк'ар

кьру гот: «На, әз ниньм». ²⁶ Хө-ламәки сэрэкк'ахин, жь хвә-хатийа ви, йе кө Пәтрус гөһе ви пәкандьбу, же пьрси: «Нә бахчәда мьн тө т'әви Ви дити?» ²⁷ Ынге Пәтрус диса инк'ар кьр у ве дәме дик банг да.

Иса ль бәр Пилато^ф

(*Матта 27:1-2, 11-14;*

Марқос 15:1-5; Луқа 23:1-5)

²⁸ Ви чахи Иса жь шәм Қәйа-фа бьрьнә қәсьра вәли^ф. Сәре сьбәһе зу бу у шыһу нәк'әть-нә қәсьре, вәки хвә ль гора ә'дәтед шуштьн-вәшуштьне нәһ'әр'ьминьн, кө бькарьбьн хварьна Щәжьна^ф Дәрбазбу-не бьхвьн. ²⁹ Ынге Пилато^ф дәрк'әтә дәрва, һатә шәм ван у пьрси: «Һун Ви мәрьви чьда нәһәқ дькьн?»

³⁰ Вана ле вәгәр'анд у готьне: «Һәгәр Әв нә йәки зөлмк'ар буйа, мә Әв нәдыда дәсте тә». ³¹ Ынге Пилато ванр'а гот: «Һане һун хвәха Ви бьбьн у ль анәгори қануна хвә диwana Ви бькьн». Шьһуйа ле вәгәр'анд у готьне: «Изьна мә т'өнә кө әм т'ө кәси бькөжьн». ³² Әв йәка бу, кө әв готьна Иса бе сери, кө дабу фә'мкьрьне, Әве чава бьмьрә.

³³ Ынге Пилато диса к'этэ қэсыра вәли, гази Иса кыр у же пьрси: «Тө йи П'адше шьһуйа?»

³⁴ Иса ле вәгәр'анд у готе: «Тө ве йәке хвәха дьбежи, йан һынәкед дьн бона Мьн тәр'а готьнә?»

³⁵ Пилато гот: «Чьма эз шьһу мә? Мьләте Тә у сәрәкед к'аһина Тө данә десте мьн. Тә чькьрийә?»

³⁶ Иса шаб да у гот: «П'адшати́а Мьн нә жь ве дьнйа́е йә. Һәгәр п'адшати́а Мьн жь ве дьнйа́е буйа, бәрдәстийед Мьне шәр' кьрана кә Эз нәк'э́тама десте шьһуйа. Ле п'адшати́а Мьн нә жь ве дьнйа́е йә».

³⁷ Ынге Пилато жер'а гот: «Вәки өса йә Тө п'адша йи?» Иса шаб да у гот: «Тө хвәха дьбежи Мьн кә: «Тө п'адша йи». Эз бона ве йәке бумә у бона ве йәке һатьмә дьнйа́е, вәки бона р'астийе шә'дәти́е бьдм. Һәр кәсе кә жь али́е р'астийе йә, гөһ дьдә дәнге Мьн».

³⁸ Пилато же пьрси: «Р'астичь йә?»

**Диванеда һ'өкөме көштыне
ль сәр Иса дәрдьхьн**

(Матта 27:15-31;

Марқос 15:6-20; Лука 23:13-25)

Пәй ве пьрсер'а, Пилато диса дәрк'этә дәрва шәм шьһуйа у

ванр'а гот: «Эз т'ө нәһәқийе Вида набиньм. ³⁹ Ле әв ә'дәте вә йә кә эз Щәжьна Дәр-базбунеда йәки гьрти бона вә бәр'дьм. Һун дьхвазьн кә эз бона вә П'адше шьһуйа бәр'дьм?»

⁴⁰ Ынге ван һе кьрә қир'ин, готьн: «Нә кә Ви мәрвьи, ле Барабас бәр'дә!» Барабас жи қачахәк бу.

19 ¹ Ынге Пилато Иса бьр у да бәр қамчийа. ² Әскәра жи т'ашәк жь стьрийа вәгьртьн у данә сәре Ви у чөхәки ширк^ф ль Ви кьрын. ³ Ль бәр Ви дь-сәкьнин у дьготьн: «Хвәш бә, П'адше шьһуйа!» У шәмақ ль Ви дьхьстьн.

⁴ Пилато диса дәрк'этә дәрва у ванр'а гот: «Ва йә ньһа эз Ви тиньмә дәрва шәм вә, вәки һун бьзаньбьн кә мьн т'ө суш Вида нәдитийә». ⁵ Ынге Иса т'аше стьри ль сери у чөхе ширк ле дәрк'этә дәрва. Пилато ванр'а гот: «Ва йә Әв мәрвьа!»

⁶ Гава сәрәкед к'аһина у но-бәдара Әв дит, кьрынә қир'ин у готьн: «Ви хач^ф кә, Ви хач кә!» Пилато ванр'а гот: «Һун Ви бьбьн хач кьн. Эз хвәха т'ө суши Вида набиньм».

⁷ Шьһуйа ле вэгэр'анд у готыне: «Қанунэкә мә һәйә у анәгори we қануне* гәрәке Әw бе кӧштыне, чьмки Wi Хwә Кӧр'е Хwәде һ'әсаб кьр».

⁸ Гава Пилато әв йәк бьһист, һе тьрс к'әтә сәр. ⁹ Әw диса чу һьндӧр'е қәсьра wәли у Исар'а гот: «Тӧ жь к'ӧ йи?» Ле Иса шаба wi нәда. ¹⁰ Пилато готә Wi: «Тӧ т'әви мьн хәбәр нади? Тӧ ньзани кӧ һ'ӧкӧме мьн һәйә эз Тә бәр'дым у һ'ӧкӧме мьн һәйә Тә бьдымә хачкьрыне?»

¹¹ Иса ле вэгэр'анд у готе: «Һәгәр жь жор тәр'а нәһата дайине, т'ӧ һ'ӧкӧме тә we ль сәр Мьн т'ӧнәбуя. Ләма гӧне wi, йе кӧ Әз дамә дәсте тә һе мәзын ә».

¹² Пәй we йәкер'а Пилато дькьр кӧ Иса бәр'да, ле шьһуйа кьрә қир'ин у готын: «Һәгәр тӧ Ви мәрви бәр'ди, тӧ нә досте Қәйсәр^ф и! Һәр кәсе кӧ хwә п'адша һ'әсаб дькә, әw нәйаре Қәйсәр ә!»

¹³ Гава Пилато әв йәк бьһист, Иса дәрхьстә дәрва у әw ль һәрәма^ф диwane р'уньшт, wi щийе кӧ жер'а дьготын «Сәле Кәвьри», бь ибрани Габата.

¹⁴ Р'ожа^ф т'ьвдарәккьрына Щәжьна Дәрбазбуне бу, нивро незики сьһ'әта донздәһа Пилато шьһуйар'а гот: «Ва йә П'адше wә!»

¹⁵ Ле wана кьрә қир'ин: «Wi бьбә, Wi бьбә! Wi хач кә!» Пилато wанр'а гот: «П'адше wә хач кьм?» Сәрәкед к'әһина ле вэгэр'андын: «Пештьри Қәйсәр п'адшаки дьн бона мә т'ӧнә!»

¹⁶ Һьнге әwi Иса да дәсте wан, wәки бе хачкьрыне.

Хачкьрына Иса

(Мәтта 27:32-44;

Марқос 15:21-32; Луқа 23:26-43)

Wан Иса һьлда бьрын. ¹⁷ Иса Хwәха хаче Хwә һьлда у дәрк'әтә wi щийе кӧ жер'а дьбежьн «Щийе Қаф», бь ибрани «Голгота». ¹⁸ Ль we дәрә Әw т'әви дӧ мәрвьед дьн хач кьрын, һәр йәк ль к'еләкәке, Иса нава wанда бу. ¹⁹ Пилато т'әхтәк жи ньвиси у феза хаче хьст, кӧ аһа ньвисар бу: «ИСАЙЕ НЬСРӘТЕ, П'АДШЕ ЩЬҺУЙА». ²⁰ Гәләк шьһуйа әв ньвисара сәр т'әхтә хwәндьн, чьмки әw щийе кӧ Иса ле һатьбу хачкьрыне незики бажер бу у бь ибрани, латини

* ^{19:7} Қануна К'әһинтийе 24:16.

у йунани хатьбу нъвисаре.
²¹ Сэрәкед к'аһинед шьһуйа
 Пилатор'а готън: «Нәнъвисә
 <П'адше шьһуйа>! Ле бьнъвисә
 кӧ <Ви гот: Эз П'адше шьһуйа
 мә>». ²² Пилато гот: «Мьн чь
 нъвиси, нъвиси».

²³ Гава әскәра Иса хач кьрн,
 к'ьншед Ви һьлдан, кьрнә чар
 п'ара, һәр йәкир'а п'арәк. Ле
 к'ьнша Вийә сәр жи һәбу, кӧ
 жь сери һ'әта бьни һунанди у
 бедьрун бу. ²⁴ Ынге һәвдӧр'а
 готън: «Вәрн әм ви нәқәле-
 шьн, әм п'әшк бавежьн, к'а
 we к'ер'а бьк'әвә». Әв йәк бу,
 вәки нъвисар бе сери:

«К'ьншед Мьн нав хвәда
 п'арәвәкьрн
 у сәр п'оте Мьн п'әшк ави-
 тьн»*.

Әскәра жи һәма әв йәк кьр.

²⁵ Ль бәр хаче Иса дийа Ви,
 хатийа Ви, Мәрийәма жьна
 Клопас у Мәрийәма Мәждәла-
 ни сәкьни бун. ²⁶ Иса кӧ дийа
 Хвә у әв шагьрте кӧ Ви же һ'ыз
 дькьр ль we дәре сәкьни дитьн,
 дийа Хвәр'а гот: «Ә'вде! Ва йә
 кӧр'е тә!» ²⁷ Паше готә шагьрт:
 «Ва йә дийа тә!» Жь ынгева
 әви шагьрти әв бьрә мала хвә.

Мьрна Иса

(*Матта 27:45-56;*

Марқос 15:33-41; Лука 23:44-49)

²⁸ Пәй ве йәкер'а Иса заньбу
 һәр тыштед кӧ we бьбуна иди
 қәвьмин, һынге Ви гот: «Эз
 т'и мә», вәки нъвисар бе се-
 ри. ²⁹ Ль вьр фьрақәкә сьркева
 дагьрти һәбу. Вана луфька^ф
 бә'ре сьркеда кьр, сәре дарька
 зохева^ф данин у дьрежи бәр
 дәве Ви кьрн. ³⁰ Гава кӧ Иса
 сьркә^ф вәхвар, гот: «Т'әмам
 қәвьми!» Сәре Хвә бәржер
 кьр у р'ӧһ'е Хвә да.

Готъна п'ехәмбәр те сери

³¹ Әв йәк кӧ р'ӧжа^ф т'ьвда-
 рәккьрнәда қәвьми, шьһуйа
 нәдъхвәст вәки шьнйаз ль сәр
 хаче бьмана, чьмки әв шәми
 бона вана р'ӧжәкә гәләк ә'зиз
 бу. Вана жь Пилато һиви кьр,
 вәки һәстуйед р'ә'нед хачбуйи-
 йа бенә шкенандьне у жь вьр
 бенә һьлдане. ³² Ынге әскәр
 һатън, пешийе һәстуйед р'ә'-
 нед йәки шкенандьн у пәйр'а
 р'ә'нед йе дьн, кӧ т'әви ви
 хатьбу хачкьрне. ³³ Ле гава кӧ
 әв незики Иса бун у дитьн кӧ

* 19:24 Зәбур 22:18.

Эв иди мьрийэ, вана һэстуйед р'э'нед **Wi** нэшкенандын. ³⁴ Ле диса жь эскэра йэки р'ым нэк'са **Wir'a** кыр у пер'а-пер'а ав у хуне авит. ³⁵ Йе кө эв йэк дит шэ'дэти да, вэки һун жи бавэр бькын. Шэ'дэтига ви р'аст э у эв занэ кө р'астийе дыбежэ. ³⁶ Эв йэка қэшьми, вэки эв нывисар бе сери:

«Т'ө һэстуйе **Wi** we нэйе шкенандьне»*.

³⁷ Нывисарэкэ дьн жи аһа дыбежэ:

«Эве ль **Wi** бьньһер'ын, нэк'са к'ижани қөл кьрын»*.

Дэфьнкьрына Иса

(*Матта 27:57-61;*

Марқос 15:42-47; Луқа 23:50-56)

³⁸ Пэй ве йэкер'а, Усьве^ф жь Аримэтигайе кө шагьрте Иса бу, ле жь тьрса шьһуйа хвэ э'йан нэдькьр, һиви жь Пилато кьр кө шьһыазе Иса жь хаче пэяа кэ у Пилато изьн даие. Ёнгге эв

чу шьһыазе Иса жь хаче пэяа кьр. ³⁹ Никодемо жи т'эви ви һат, йе кө пешда шэв һатьбу шэм Иса, незики си килограм* уд^ф у зьмьр^ф т'эвһэвкьри ани. ⁴⁰ Шьһыазе Иса һьлдан, ль анэгори э'дэте дэфьнкьрына шьһуйа, бьһарэт^ф ле дан у Эв қэдэке к'ьтанида к'эфэн кьрын. ⁴¹ Ль ви шийе кө Иса ле һатьбу хачкьрыне бахчэк һэбу у ви бахчэйида жи т'ьрбэкэ ну һэбу кө һе т'ө кэс теда нэһатьбу данине. ⁴² Иса кьрынэ we т'ьрбе, чьмки р'ожа т'ьвдарэккьрына шьһуйа бу, т'ьрб жи незик бу.

Т'ьрба вала

(*Матта 28:1-10;*

Марқос 16:1-8; Луқа 24:1-12)

20 ¹ Р'ожа йэкшэме*, қэ-рэбэрбанга сьбэһе зу, Мэрийэма Мэждэлани чу сэр т'ьрбе. Дина хвэ даие, we кэвьр жь бэр дэре т'ьрбе веда кьри йэ. ² Дэстхвэда р'эви чу шэм Шьмһ'ун-Пэтрис у ви шагьрте

* ^{19:36} Дэрк'этын 12:46; Жьмар 9:12; Зэбур 34:20.

* ^{19:37} Зэкэрийа 12:10.

* ^{19:39} Бь йунани хэбэр бь хэбэр аһа йэ: «Сэд литьр». Сэд литьред р'омайийае һынгге қаси си килограмед иройин э.

* ^{20:1} Бь йунани хэбэр бь хэбэр аһа йэ: «Р'ожа һ'эфтийейэ пешьн», чьмки бона шьһуйа р'ожа һ'эфтийейэ пешьн йэкшэм бу, ава готи «лэ'д».

дын, йе кӧ Иса же һ'ыз дькър у ванр'а гот: «Хӧдан жь т'ърбе дәрхьстьнә у әм нъзаньн кӧ Әв данинә к'ӧ дәрел!»

³ Һәма һынге Пәтрус у шагърте дьн дәрк'әтьнә дәрва у бәрбь т'ърбе чун. ⁴ Һәр дӧ жи һәвр'а дьр'әвийан, ле шагърте дьн жь Пәтрус зутьр дьр'әвийа у әв пешийа ви гьһиштә сәр т'ърбе. ⁵ Ви хвә қуз кър у дина хвә даие, we к'әфән ль вьр ә, ле хвәха нәк'әтә һьндӧр'. ⁶ Һынге Шьмһ'ун-Пәтрус кӧ пәй ви дьһат гьһиште, к'әтә һьндӧр'е т'ърбе, дина хвә даие, we к'әфән ль вьр ә ⁷ у дәстмала сери нә т'әви к'әфән бу, ле қаткьри алики дани бу. ⁸ Паше шагърте дьн жи к'әтә һьндӧр', йе кӧ пешийе гьһиштьбу сәр т'ърбе. Әви дит у бавәр кър. ⁹ Ван һе нъвисар фә'м нәкьрьбу, кӧ гәрәке Иса жь мьрьне р'абуйа. ¹⁰ Пәй ве йәкер'а шагьрт вәгәр'ийанә шийед хвә.

Иса Хвә нишани
Мәрийәма Мәждәлани дькә
(*Марқос 16:9-11*)

¹¹ Ле Мәрийәм жь т'ърбе дәр сәкьнибу у дьгьрийа. We бь гьри хвә қуз кър у ль һьндӧр'е т'ърбе ньһер'и, ¹² һынге дина хвә даие,

we дӧ мьляк'әтед к'ьнщсьпи, ль ви щийе кӧ щьһйазе Иса ле данибу р'уньштьнә, йәк бәрсәрийе у йе дьн бьһп'ийе. ¹³ Мьляк'әта wep'а гот: «Ә'вде! Тӧ чьма дьгьрийи?» Мәрийәме гот: «Хӧдане мьн һьлданә у әз нъзаньм Әв данинә к'ӧ дәрел». ¹⁴ Гава әве әв йәк гот, ль пьшт хвәва вәгәр'ийа у дит кӧ Иса ль we дәрә сәкьнийә, ле we нъзаньбу кӧ әв Иса йә. ¹⁵ Иса готә we: «Ә'вде, тӧ чьма дьгьрийи? Тӧ ль к'е дьгәр'и?» Мәрийәме т'ьре қәй әв р'әзван ә, әве готе: «Әз хӧлам, һәгәр тә Әв һьлдайә, мьнр'а бежә тә Әв данийә к'ӧ дәрә, вәки әз Ви жь we дәрә һьлдьм». ¹⁶ Иса готе: «Мәрийәм!» Мәрийәме бәре хвә да Ви у бь ибрани готе: «Р'аббони!» кӧ те фә'мкьрьне: «Дәрсдар».

¹⁷ Иса готә we: «Мьн нәгьрә, чьмки Әз һе р'анәбумә щәм Баве. Ле һәр'ә щәм бьред Мьн у ванр'а бежә. <Әзе р'абьмә щәм Баве Хвә у щәм Баве вә, щәм Хвәдейе Хвә у щәм Хвәдейе вә>». ¹⁸ Мәрийәма Мәждәлани чу щәм шагьрта у ванр'а гот: «Мьн Хӧдан дит» у тыштед кӧ Иса wep'а готьбу ванр'а гьли кър.

**Иса Хвэ нишани
шагъртед Хвэ дькэ**

(*Матта 28:16-20;*

Маркос 16:14-18; Лука 24:36-49)

¹⁹Хут ве еваре, р'ожа йэкшөме, гава шагърт шьвийайи бун, жь тьрса шьһуйа жи дэри ль сэр ван дадаи бун, һынге Иса hat нава ванда сэкьни у ванр'а гот: «Ә'дьлайи вэр'а». ²⁰Әв тышт гот, дэст у нэк'са Хвэ нишани ван кьрын. Ынге шагърт гэләки ша бун, гава кө Хөдан дитьн. ²¹Паше Иса диса ванр'а гот: «Ә'дьлайи вэр'а. Чава кө Баве Әз шандьм, өса жи Әз вө дышиньм». ²²Әв йәк кө гот, п'ьфи сэр ван кьр у ванр'а гот: «Һане Р'өһ'е Пироз бьстиньн. ²³Һун гөнед к'е бьбахшиньн, әве бенә бахшандьне, гөнед к'е нәбахшиньн, әве нәйнә бахшандьне».

Иса у Т'ума

²⁴Т'умае йәки жь һәр донздәһа, кө жер'а «Һөвал-щөви» дьготьн, нә т'өви ван бу гава кө Иса hat. ²⁵Ынге шагъртед майин wir'а готьн: «Мә Хөдан дит». Әви ванр'а гот: «Һ'әта кө әз дәвса мьха дәстед Вида нәбиньм, т'ьлийа хвэ нәдымә

сәр дәвса мьха у дөсте хвэ жи нәкьмә нәк'са Ви, әз т'ө шар бавәр накьм».

²⁶Пәй һ'әйшт р'ожар'а, шагъртед Иса диса малда бун у Т'ума жи т'өви ван бу. Дәри дадаи бун, ле Иса hat, нава ванда сэкьни у гот: «Ә'дьлайи вэр'а». ²⁷Паше Т'умар'а гот: «Т'ьлийа хвэ бинә вьр у дәстед Мьн бьньһер'ә, дөсте хвэ жи бинә у бькә нәк'са Мьн. Нәбавәрийе нәкә, ле бавәр бькә!»

²⁸Т'ума ле вәгәр'анд у готе: «Хөдане мьн у Хвөдөйе мьн!» ²⁹Иса готә ви: «Тә Әз дитьм лөма бавәр кьр? Хвөзи ль ван, йед кө нөдитьнә, ле бавәр дькьн!»

Мәрәме ве к'ьтебе

³⁰Иса ль бәр шагъртед Хвө һө гөләк нишанед дьн жи кьрын, кө ве к'ьтебеда нәһатьнә ньвисаре. ³¹Ле бәле әв һатьнә ньвисаре, вәки һун бавәр бькьн, кө Иса йә Мәсһ, Көр'е Хвөде у бь ве бавәрийа пе наве Ви жийина вә һәбә.

Иса у гьртна мә'сийа

21 ¹Пәй ве йәкер'а Иса диса Хвө ль дөве гола Тәбәрийае нишани шагъртед Хвө кьр. Әв бь ви авайи қөшьми:

² Шьмһ'ун-Пэтрус, Т'умае кӧ жер'а дьготын «Һэвал-щечи», Натанйеле жь Қанайа Щәлиле, кӧр'ед Зәбәди у дӧ шагьртед Исайә дьн һәвр'а бун. ³ Шьмһ'ун-Пэтрус ванр'а гот: «Эздьчым кӧ мә'сийа бьгьрым». Вана бир'а гот: «Әм жи т'эви тә тен». Һынге әв р'абун чун к'этынә қәйькәке, ле we шәве т'ӧ тышт нәгьртын.

⁴ Сьбәһ сафи бу, Иса ль дәве голе сәкьни, ле шагьрта ньзаньбу кӧ Әв Иса йә. ⁵ Һынге Иса готә ван: «Лавькно! Вә тышт нәгьртийә?» Вана ле вәгәр'анд у готьне: «На». ⁶ Әви готә ван: «Т'ор'е бавежьнә алийе қәйькейи р'асте һуне бьгьрын». Вана жи т'ор' авите у жь дәст гәләкбуна мә'сийа нькарьбун кӧ т'ор' бьк'ьшандана.

⁷ Һынге ви шагьрте кӧ Иса же һ'ыз дькьр Пэтруср'а гот: «Әв Хӧдан ә!» Гава Шьмһ'ун-Пэтрус бьхист кӧ әв Хӧдан ә, к'ьнша хвә авитә сәр хвә, чьмки әв тә'зи бу у хвә авитә голе. ⁸ Ле шагьртед майин т'ор' мә'сийава к'ьшандьнупе қәйьке гьһиштынә бәже^ф, чьмки әв нә дур бун, ле қаси сәд метьри дури бәже бун.

Иса т'эви шагьртед хвә нан дьхвә

⁹ Гава әв дәрк'этынә бәже, вьр агьре жь к'омьре вехьсти дитын, мә'си ль сәр у нан жи ль бәр. ¹⁰ Иса ванр'а гот: «Һьнәк жь ван мә'сийед кӧ вә һежа гьртынә биньн». ¹¹ Шьмһ'ун-Пэтрус жи к'этә қәйьке у т'ор' к'ьшандә бәже, йа кӧ сәд пенши се мә'сийед гьр теда бун. Һақас гәләк бун жи, ле диса т'ор' нәқәльши.

¹² Иса ванр'а гот: «Вәрьн тә'ште бьхьын». Жь шагьрта т'ӧ кәси жи тӧрӧш нәкьр кӧ же бьпьрсийа: «Тӧ к'и йи?» Чьмки вана заньбу кӧ Әв Хӧдан ә. ¹³ Һынге Иса незик бу, әв нан һьлда да ван у ӧса жи мә'си. ¹⁴ Әва иди шара сьсийа бу кӧ Иса пәй мьрын-р'абуна Хвәр'а шагьртед Хвәва хӧйа бу.

Иса у Пэтрус

¹⁵ Гава ван тә'ште хвар, Иса жь Шьмһ'ун-Пэтрус пьрси: «Шьмһ'уне кӧр'е Йуһ'әнна, тӧ Мьн гәләки һ'ыз дьки, йан әв Мьн гәләки һ'ыз дькьн?*

Пэтрус жер'а гот: «Бәле Хӧдан,

* 21:15 Аһа жи те фә'мкьрне: «Тӧ Мьн жь ван зә'фтьр һ'ыз дьки?»

Тө зани кө эз Тә һ'ыз дькьм». Иса wir'а гот: «Бәрхед Мьн быч'еринә».

¹⁶ Иса шара дөда wir'а гот: «Шьмһ'уне көр'е Йуһ'әнна, тө Мьн һ'ыз дьки?» Эви гот: «Бәле Хөдан, Тө зани эз Тә һ'ыз дькьм». Иса жер'а гот: «Шьвантйе пезед Мьн бькә».

¹⁷ Иса шара сьсейа жь Пәтрус пьрси: «Шьмһ'уне көр'е Йуһ'әнна, тө Мьн һ'ыз дьки?» Ђнгге дьле Пәтрус ешийа кө Ви се шара wir'а гот: «Тө Мьн һ'ыз дьки?» у гот: «Хөдан, Тө һәр тышти зани, Тө зани кө эз Тә һ'ыз дькьм». Иса wir'а гот: «Пезед Мьн быч'еринә. ¹⁸ Эз р'аст бе хельф тәр'а дьбежьм, гава кө тө хорт буйи, тә хвәха қайиша хвә гьредьда у к'ода тә дьхвәст дьчуйи. Ле гава кө тө кал би, те дәстед хвә бьльнд ки у йәки дьне пышта тә гьредә у тә бьбә ви шийе кө тө нахвази һәр'ейи». ¹⁹ Ви әв йәк гот, да ә'йанкьрьне кө әве бь чь шур'ә мьрьне р'умәте бьдә Хвәде. Пәй ве йәкер'а Ви Пәтруср'а гот: «Пәй Мьн вәрә».

Иса у шагьрте һ'ызкьри

²⁰ Пәтрус пышт хвәва зьвьр'и, дит әв шагьрте кө Иса же һ'ыз дькә пәй ван те. Әва әв шагьрт бу, йе кө шива евареда хвә авитьбу һ'әмеза Иса у готьбу: «Хөдан әв к'и йә, кө we нәмаийа Тә бькә?» ²¹ Пәтрус гава әв дит, жь Иса пьрси: «Хөдан, ле ижар әве чава бә?»

²² Иса wir'а гот: «Һәгәр Әз бьхвазьм кө әв бьминә һ'әта Әз бем, чи тәр'а йә? Тө пәй Мьн вәрә!»

²³ Әва готьна нава хушк-брьрада бәла бу, йане әв шагьрте нәмьрә. Ле бәле Иса бона ви нәготьбу, кө әв намьрә, ле готьбу: «Һәгәр Әз бьхвазьм кө әв бьминә һ'әта Әз бем, чи тәр'а йә?»

²⁴ Әва әв шагьрт ә, йе кө бона ван йәка шә'дәтийе дьдә, өса жи әв йәк ньвисин. Әм заньн кө шә'дәтийа ви р'аст ә.

²⁵ Ђе гәләк кьред дьн жи һәнә, йед кө Иса кьрьнә. Һәгәр әв бь һур-гьли бьһатана ньвисаре, бь т'әхмина мьн, әв к'ьтебед ньвисар we дьнийәеда ши нәбуна.